

**UCHWAŁA NR XXIV/224/25
RADY MIEJSKIEJ W GRÓJCU**

z dnia 18 grudnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grójec na lata 2026 - 2029.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm.) art. 4 ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2023 r., poz. 1939), uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Grójec na lata 2026 - 2029 w brzmieniu stanowiącym Załącznik Nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Środki na realizację niniejszego Programu pochodzą z budżetu gminy Grójec.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Grójec.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ZAŁĄCZNIK DO UCHWAŁY
NR. XXIV/224/25
RADY MIEJSKIEJ W GRÓJCU
Z DNIA 18 grudnia 2025r.

PROGRAM

PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA LATA 2026-2029
DLA MIASTA I GMINY
GRÓJEC

WRAZ Z DIAGNOZĄ
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

ZAŁĄCZNIK NR 1

DO UCHWAŁY XXIV/224/25

Z DNIA 18 GRUDNIA 2025 ROKU

PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2026-2029
DLA MIASTA I GMINY GRÓJEC

WRAZ Z DIAGNOZĄ PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW.....	4
WPROWADZENIE.....	5
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	11
CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY GRÓJEC.....	12
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	13
PROBLEM UZALEŻNIEŃ W MIEŚCIE I GMINIE GRÓJEC	14
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	15
RYNEK ALKOHOLOWY W MIEŚCIE I GMINIE GRÓJEC.....	20
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	22
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	23
PROBLEM ALKOHOLOWY	24
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	25
PROBLEM NARKOTYKOWY	26
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU	29
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	31
ZABURZENIA ODŻYWIANIA.....	32
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	34
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	34
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	36
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	37
INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	38
PROBLEM ALKOHOLOWY	40
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	42
PROBLEM NARKOTYKOWY	43
WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH.....	47
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	50
Cel I	51
Cel II.....	55

Cel III	58
REALIZACJA PROGRAMU	60
ADRESACI PROGRAMU	60
ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	61
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH.....	61
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	61
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII	62
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	64
BIBLIOGRAFIA.....	66
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW	67
Spis rysunków.....	67
Spis tabel	67
Spis wykresów	68

WYKAZ SKRÓTÓW

AA – Anonimowi Alkoholicy

GOK– Grójecki Ośrodek Kultury

GOS– Grójecki Ośrodek Sportu „Mazowsze”

GKRPA– Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

IPiN – Instytut Psychiatrii i Neurologii

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NPZ – Narodowy Program Zdrowia

MGBP– Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji

PARPA – Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PK– Punkty Konsultacyjne

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

pp. – punkt procentowy

PWD – placówki wsparcia dziennego

SM – Straż Miejska

UMiG – Urząd Miasta i Gminy

ZI –Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

WPROWADZENIE

W Polsce problematyka uzależnień od alkoholu i narkotyków stanowi istotne wyzwanie zdrowotne i społeczne, wpływając zarówno na jednostki, jak i całe społeczności. Nadużywanie tych substancji prowadzi nie tylko do poważnych konsekwencji zdrowotnych, ale również do rozpadu więzi rodzinnych, wykluczenia społecznego, wzrostu przestępczości oraz obciążeń dla systemu ochrony zdrowia i pomocy społecznej. Problem ten dotyczy różnych grup wiekowych, jednak szczególnie niepokojące są statystyki dotyczące młodzieży i młodych dorosłych, wśród których obserwuje się wzrost eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

Napoje alkoholowe są bezspornie najbardziej dostępną substancją psychoaktywną w każdej grupie wiekowej. Według Raportu opracowanego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, od 2007 roku spożycie alkoholu na 1 mieszkańca w ciągu roku przekracza 9 litrów – w 2022 roku wyniosło ono 9,37 litrów, co jest wartością najniższą na przestrzeni ostatnich 5 analizowanych lat¹. Problem spożywania alkoholu dotyczy zarówno kobiet, jak i mężczyzn, jednak to właśnie mężczyźni stanowią grupę szczególnie narażoną na częstsze sięganie po tego typu substancje – spożywają oni alkohol niemal trzykrotnie częściej niż kobiety, tj. przez średnio 106 dni, podczas gdy kobiety piją alkohol średnio przez 37 dni w ciągu roku. Taka różnica może być związana nie tylko z czynnikami społecznymi i kulturowymi, ale także z odmiennymi preferencjami – mężczyźni częściej wybierają piwo, podczas gdy kobiety chętniej sięgają po wino².

Niepokojącym zjawiskiem jest również znaczące spożycie alkoholu wśród młodzieży, co może prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych i społecznych w przyszłości. Według wyników ostatniej edycji europejskiego badania ESPAD (*ang. European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*) z 2024 roku, prowadzonego na reprezentatywnej grupie młodzieży szkolnej w wieku 15-16 lat, odsetek uczniów w Polsce,

¹ Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

² Tamże

którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni, wyniósł 39,1%. W porównaniu z poprzednią edycją badań ESPAD, wartość ta uległa spadkowi o 7,5 pp.

Innym z kluczowych wyzwań współczesnego społeczeństwa jest dostęp do narkotyków. Ich dostępność, wzorce konsumpcji oraz konsekwencje prawne i społeczne wymagają stałego monitorowania i działań prewencyjnych. Europejski Raport Narkotykowy z 2024 roku zwraca uwagę na fakt, że około 8,0% mieszkańców Europy w wieku 15-64 lat używało tego typu substancji w ciągu ostatniego roku, natomiast blisko co trzeci podejmował się tego przynajmniej raz w ciągu całego swojego życia (29,9%). Najwyższy odsetek osób dotkniętych problemem obserwuje się w grupie wiekowej 15-34 lat, gdzie w ciągu ostatniego roku było to 15,0%³. Według badań ESPAD z 2024 roku, odsetek uczniów, którzy deklarowali używanie narkotyków kiedykolwiek w życiu, wyniósł 17%. Oznacza to spadek w porównaniu z poprzednim badaniem ESPAD z 2019 roku, gdzie tenże odsetek wyniósł 21,4%⁴. W badaniu przeprowadzonym w 2021 roku przez Fundację CBOS, odnotowano, że 13% uczniów używało narkotyków w ciągu ostatniego roku, co oznacza spadek o 3 pp. względem roku 2018. Marihuana i haszysz pozostają najczęściej używanymi przez uczniów substancjami – na zażywanie ich kiedykolwiek w życiu wskazało 36,2% respondentów w 2021 roku, co wskazuje na tendencje spadkowe poczynawszy od 2016 roku, gdy odsetek ten wyniósł 42,0%, przez 37,5% w roku 2018⁵.

W 2022 roku wszczęto 37 572 postępowań na podstawie Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, co stanowi wzrost o 1 522 spraw w porównaniu do roku 2021, w którym odnotowano 36 050 takich postępowań. W tym samym okresie podejrzenie o popełnienie przestępstwa z tej ustawy dotyczyło 36 591 osób, co oznacza niewielki wzrost w porównaniu do roku poprzedniego, kiedy liczba podejrzanych wyniosła 36 282⁶.

³ Dane referencyjne zamieszczone w raporcie pochodzą z okresu od stycznia do grudnia 2022 roku (European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, European Drug Report 2024: Trends and Developments, 2024)

⁴ Tamże

⁵ Malczewski A., Młodzież a substancje psychoaktywne w: Młodzież 2021 – raport z badań ilościowych zrealizowanych przez Fundację CBOS, Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej, 2022, s. 208-223.

⁶ Szmidt J., i in., Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce, Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Warszawa 2023

Coraz częściej obserwuje się także uzależnienia behawioralne (tj. uzależnienia od wykonywania pewnych czynności), które zgodnie z kryteriami aktualnie obowiązującej Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-11 wykazują podobne mechanizmy do uzależnień od substancji, wśród których znajdują się m.in.: utrata kontroli, priorytetyzacja danego zachowania lub substancji kosztem innych obszarów życia oraz kontynuacja pomimo negatywnych skutków.

Raport Nastolatki 3.0 opracowany na podstawie badania przeprowadzonego między październikiem a listopadem 2022 roku, wskazują wśród najistotniejszych wniosków na wzrost średniego czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie – w 2022 roku było to ponad 5 godzin w ciągu dnia, co oznacza wzrost względem wyników badania zrealizowanego w 2020 roku. Szczególnie alarmujący jest wysoki odsetek nastolatków, którzy w czasie korzystania z Internetu spotykają się z przemocą (44,6%) lub mową nienawiści (68,4%). Brak kontroli rodzicielskiej nad korzystaniem z Internetu przez młodzież może prowadzić do wielu negatywnych konsekwencji, takich jak nadmierne spędzanie czasu w sieci, kontakt z nieodpowiednimi treściami czy zwiększone ryzyko cyberzagrożeń. Tym bardziej niepokojący jest fakt, że ponad połowa nastolatków uczestniczących w badaniu deklaruje, iż ich rodzice nie wyznaczają żadnych zasad dotyczących czasu spędzanego w Internecie (53,7%)⁷.

Nadmierne korzystanie z mediów społecznościowych może negatywnie wpływać na codzienne funkcjonowanie młodzieży, prowadząc do zaniedbywania obowiązków. Obawy budzi fakt, że blisko co czwarty nastolatek często rezygnuje z wykonywania obowiązków domowych na rzecz mediów społecznościowych (23,8%) oraz przyznaje, że z tego samego powodu zaniedbuje swoje obowiązki szkolne (28,7%)⁸.

Dane te podkreślają potrzebę podejmowania skutecznych działań profilaktycznych i interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i narkotyków,

⁷ Lange R., i in., Nastolatki 3.0 – Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, NASK – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2023.

⁸ Tamże

mających na celu ograniczenie skali problemu oraz wspieranie osób uzależnionych i ich rodzin. Zadania w zakresie redukcji szkód muszą dotyczyć wszystkich grup społecznych i stanowić usystematyzowany proces działań profilaktycznych i terapeutycznych. W procesie tym istotne miejsce zajmują edukacja zdrowotna i społeczna, które są realizowane w środowiskach dzieci i młodzieży w formie programów rekomendowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Instytut Psychiatrii i Neurologii. Nadużywanie substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków i alkoholu, stanowi poważne wyzwanie zdrowotne i społeczne, zwłaszcza wśród młodzieży. Dynamiczne zmiany w trendach konsumpcji, wzrastająca dostępność substancji oraz nowe zagrożenia, wymagają kompleksowych działań prewencyjnych i interwencyjnych. W związku z tym Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom na 2025 rok rekomenduje m.in.:

- zwiększanie dostępności do pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób z uzależnieniem od alkoholu i narkotyków, ze szczególnym uwzględnieniem wyników diagnozy lokalnych potrzeb w zakresie leczenia uzależnień,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą domową,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym,
- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz narkotykowych,
- wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec jest dokumentem wyznaczającym

cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Miasta i Gminy Grójec. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 2151) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą domową;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) (uchylony);
- 5) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 6) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 7) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych, Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami, celami operacyjnymi oraz działaniami określonymi

w Narodowym Programie Zdrowia oraz potrzebami występującymi na terenie Miasta i Gminy.

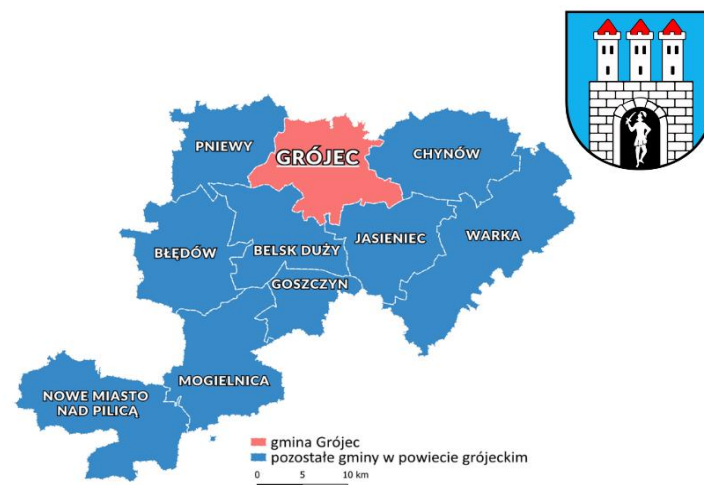
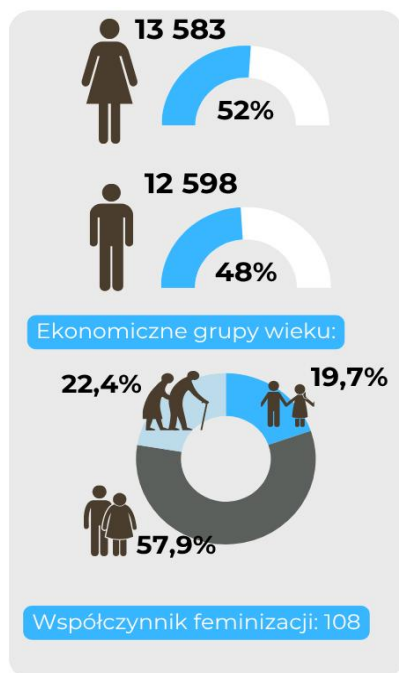
PODSTAWY PRAWNE OPRAWOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w Programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta i Gminy Grójec na lata 2021-2027, Strategii Rozwoju Gminy i Miasta Grójec na lata 2022-2030*, przyjętej Uchwałą Nr LII/516/22 Rady Miejskiej w Grójcu z dnia 26 września 2022 r., *Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Grójeckiego na lata 2021-2027*, przyjętej Uchwałą Nr XLII/259/2021 Rady Powiatu Grójeckiego z dnia 21 września 2021 r. oraz *Strategii Rozwoju Powiatu Grójeckiego do roku 2030* przyjętej Uchwałą Nr LX/365/2022 Rady Powiatu Grójeckiego z dnia 29 listopada 2022 r.

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Miasta i Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

CHARAKTERYSTYKA MIASTA I GMINY GRÓJEC

**Województwo
mazowieckie**

**Liczba ludności:
26 181**

**Powierzchnia:
120,64 km²**

OŚWIATA I WYCHOWANIE

- 6 Publicznych Szkół Podstawowych
- 3 Publiczne Przedszkola
- 1 Żłobek Samorządowy GRÓJMISIE
- 11 niepublicznych placówek, w tym 7 przedszkoli, 3 żłobki i 1 Klub Malucha

3 445 dzieci i młodzieży
w placówkach publicznych

652 dzieci w przedszkolach
gminnych

KULTURA

- Grójecki Ośrodek Kultury w Grójcu i funkcjonujący w jego strukturach Grójecki Uniwersytet Otwarty
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Grójcu
- Grójecki Ośrodek Sportu "Mazowsze"

BEZPIECZEŃSTWO

- Komenda Powiatowa Policji w Grójcu
- Straż Miejska
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej i Ochotnicze Straże Pożarne

POMOC I WSPARCIE

- Urząd Miasta i Gminy
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej
- Punkty Konsultacyjne

*Dane statystyczne przedstawione na grafice pochodzą z 2024 roku [BDL GUSi Raportu o stanie Gminy Grójec]

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, z których mogą korzystać mieszkańcy Miasta i Gminy Grójec należą:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkty Konsultacyjne,
- Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grójcu,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Grójcu,
- Urząd Miasta i Gminy w Grójcu,
- Komenda Powiatowa Policji w Grójcu,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Grójcu,
- Sąd Rejonowy w Grójcu,
- Powiatowy Urząd Pracy w Grójcu,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Grójcu,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- placówki kulturalne,
- placówki wsparcia dziennego,
- organizacje pozarządowe i związki wyznaniowe.

Są to instytucje i podmioty prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, bądź wspomagające taką działalność. Ich kooperacja odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej i międzysektorowej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom na terenie Miasta i Gminy Grójec należy zaliczyć:

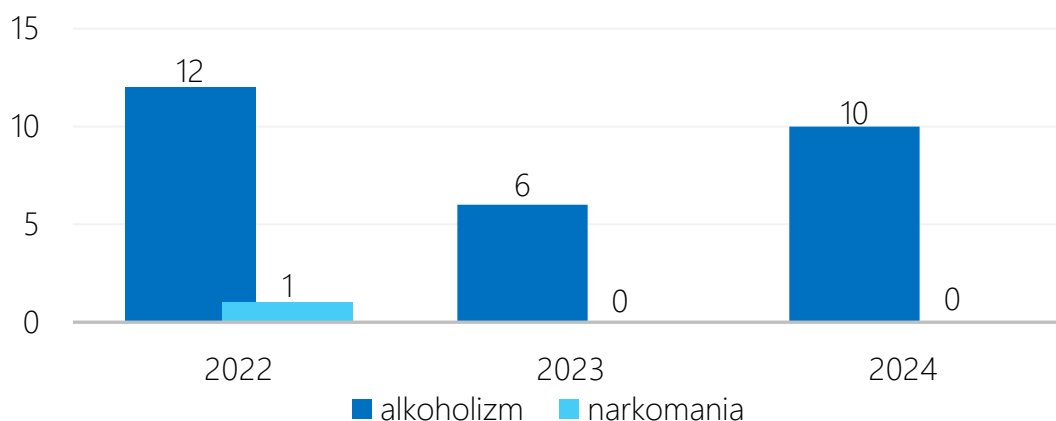
- pedagogów i psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych,
- członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracowników i specjalistów Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- funkcjonariuszy Policji i Straży Miejskiej,
- sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- pracowników placówek ochrony zdrowia,
- przedstawicieli organizacji pozarządowych i związków wyznaniowych.

PROBLEM UZALEŻNIEŃ W MIEŚCIE I GMINIE GRÓJEC

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza *stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich*. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna, organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

W 2024 roku z pomocy Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grójcu z powodu uzależnienia od alkoholu skorzystało 10 rodzin. Można zauważyć, że na przestrzeni lat 2022-2024 liczba rodzin korzystających z pomocy i wsparcia z tego powodu przyjmowała zróżnicowane wartości. W analizowanych latach z pomocy i wsparcia z powodu narkomanii skorzystała tylko 1 rodzina w pierwszym roku poddanym analizie.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lat 2022, 2023 i 2024 rok

Alkoholizm w 2024 roku jako powód udzielania pomocy i wsparcia pomocy społecznej znajdował się na **ósmym** miejscu. W tym samym roku z pomocy społecznej skorzystało 569 rodzin, a więc rodziny borykające się z problemem alkoholizmu stanowiły **1,8%**ogółu⁹.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grójcu powołana do wykonywania zadań Miasta i Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 2024 roku w skład Komisji wchodziło 7 członków, a ich liczba na przestrzeni analizowanych trzech lat nie ulegała zmianie¹⁰.

Do zadań GKRPA zalicza się:

1. Inicjowanie działań lokalnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
2. Kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

⁹Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2024 rok

¹⁰Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022,2023 i 2024 rok

3. Zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, m.in. poprzez przeprowadzanie kontroli przestrzegania warunków sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy.
4. Wydawanie opinii dotyczących zgodności lokalizacji punktów sprzedaży napojów alkoholowych z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz z uchwałami Rady Miejskiej, będącymi podstawą do uzyskania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
5. Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
6. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia.
7. Kierowanie na badanie przez biegłego, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.
8. Współpraca z innymi organami administracji państwowej i samorządowej oraz organizacjami społecznymi, związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii.
9. Podnoszenie kwalifikacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, a także ukończenie studiów podyplomowych i specjalizacji.

Dane dotyczące działań GKRPA w Mieście i Gminie Grójec podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024 przedstawia kolejna tabela. W 2024 roku członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy z 44 osobami z problemem alkoholowym oraz z 39 członkami ich rodzin. Wystąpiono również do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 11 mieszkańców Miasta i Gminy. Na przestrzeni lat 2022-2024 liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy ulegała wahaniom, przyjmując w 2024 roku najwyższą wartość. Zróżnicowane wartości przyjmowała także liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi Komisja nawiązała kontakt w omawianym okresie, a także liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z

wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grójcu wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
liczba osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	39	27	44
liczba członków rodzin osób z problemem alkoholowym, z którymi przeprowadzono rozmowy	48	29	39
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	12	8	11

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

Członkowie GKRPA wspierają również osoby zmagające się z problemem przemocy domowej, w tym kontaktują się z osobami dotkniętymi przemocą domową, stosującymi ją oraz jej świadkami. Na podstawie analizowanych danych można dostrzec, iż liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie Komisji w latach 2022-2024 uległa zmniejszeniu – w 2022 roku prowadzono rozmowy z 57 osobami, w 2023 roku – z 43, natomiast w ostatnim roku poddanym analizie tą formą wsparcia objęto 39 mieszkańców. Tendencja spadkowa została odnotowana także w przypadku osób stosujących przemoc, z którymi członkowie GKRPA nawiązali kontakt. Członkowie Komisji w omawianym okresie nie kontaktowali się ze świadkami przemocy domowej. Warto zaznaczyć, że w 2022 roku na formy i częstotliwość świadczenia pomocy miała wpływ pandemia koronawirusa, która znacznie ograniczyła działalność m.in. gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
------------------	------	------	------

osoby doznające przemocy domowej	57	43	39
osoby stosujące przemoc domową	32	29	26
świadkowie przemocy domowej	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku na terenie Miasta i Gminy Grójec funkcjonowały dwa Punkty Konsultacyjne – jeden działający w siedzibie MGOPS, a drugi będący Gminnym Punktem Konsultacyjnym ds. Uzależnień. Ich zadaniem jest wsparcie osób w kryzysach, w szczególności zmagających się z problemem uzależnień oraz uwięzionych w przemoc domową. W Punktach Konsultacyjnych w omawianym roku zatrudnionych było łącznie 7 osób, w tym 3 specjalistów psychoterapii uzależnień, 2 psychologów oraz 2 prawników¹¹.

W 2024 roku w Punktach Konsultacyjnych wsparcia udzielono łącznie 412 osobom z problemem alkoholowym, co stanowi najwyższą wartość w latach 2022-2024 w tym zakresie. W tym samym czasie odnotowano spadek liczby osób z problemem narkotykowym, korzystających z poradnictwa – ze 185 osób w 2022 roku do 123 beneficjentów w roku 2024. W zakresie poradnictwa skierowanego do dorosłych członków rodzin osoby z problemem alkoholowym i narkotykowym także odnotowano tendencję spadkową.

Ważnym obszarem działania Punktów była również pomoc osobom dotkniętym przemocą domową oraz osobom ją stosującym. W latach 2022-2024 odnotowano wahania w zakresie liczby osób doznających oraz stosujących przemoc domową objętych tą formą wsparcia. W 2024 roku wsparciem objęto 386 osób doznających przemocy domowej oraz 41 osób ją stosujących. Szczegółowe dane w tym zakresie prezentuje kolejna tabela.

Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punktach Konsultacyjnych w latach 2022-2024

wyszczególnienie	2022	2023	2024
osoby z problemem alkoholowym	405	397	412

¹¹Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok

osoby z problemem narkotykowym	185	146	123
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem alkoholowym	553	452	438
dorośli członkowie rodziny osoby z problemem narkotykowym	185	146	123
osoby doznające przemocy domowej	399	401	386
osoby stosujące przemoc domową	75	29	41

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

Istotnym wsparciem lokalnego systemu profilaktyki jest realizacja programów i innych działań profilaktycznych, skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej. W 2024 roku w ramach realizacji programów profilaktyki zalecanych w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Instytut Psychiatrii i Neurologii przeprowadzono program zajęć wychowawczo-profilaktycznych dla klas I-III szkół podstawowych „Spójrz inaczej”, w którym wzięło udział 150 uczniów, a także program „Apteczka Pierwszej Pomocy Emocjonalnej”, w którym wzięło udział 13 nauczycieli i wychowawców oraz program „Debata”, w którym uczestniczyło 25 uczniów.

W ramach innych programów z obszaru profilaktyki uniwersalnej, nieobjętych rekomendacją przeprowadzono m.in. takie programy jak: „Magiczne Kryształły”, „Dopalacze. Zażyjesz – przepadniesz!”, „Cyberbullying – Mowa nienawiści”, a także „Wyloguj się z sieci”. Łączna liczba uczniów będących uczestnikami prowadzonych działań profilaktycznych wyniosła 1733, w programach wzięło udział także 71 nauczycieli.

W 2024 roku, w festynach i imprezach plenerowych wzięło udział 600 uczestników. W imprezach sportowych w postaci turniejów, wyścigów i olimpiad uczestniczyło 400 młodych mieszkańców Miasta i Gminy Grójec, z kolei w konkursach profilaktycznych wzięło udział 200 uczniów.

Wśród innych działań profilaktyczno-edukacyjnych m.in. zorganizowano we współpracy z GKS „Mazowsze” zajęcia sportowe „Ferie z Mazowszem – Jestem FAIR PLAY”, w których uczestniczyło 30 dzieci, a także wakacyjne zajęcia sportowe, w których wzięło udział 63 uczestników. Młodzi mieszkańcy Miasta i Gminy mogli wziąć udział

w półkoloniach, a najmłodszy adepci przedszkoli uczestniczyli w kampanii prowadzonej przez GKRPA pn. „Bajkowa Profilaktyka”, której program profilaktyczny i edukacyjno-wychowawczy miał na celu rozwijanie umiejętności wśród dzieci z zakresu dbania o własne zdrowie i bezpieczeństwo w oparciu o profilaktykę uzależnień i promocję zdrowego stylu życia¹².

Funkcję wspierającą lokalny system przeciwdziałania uzależnieniom w Mieście i Gminie Grójec pełnią działające na terenie Miasta i Gminy placówki wsparcia dziennego. Wśród nich działalność prowadzi Środowiskowe Ognisko Wychowawcze w Grójcu, a także trzy świetlice środowiskowe zlokalizowane w Bikówku, Częstoniewie oraz Lesznoli, działające w strukturach Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Placówki te pełnią funkcje opiekuńcze, wspierają rodziców w rozwoju kompetencji wychowawczych, a jej podopieczni uczestniczą m.in. w zajęciach socjoterapeutycznych. W latach 2022-2024 roku w Środowiskowym Ognisku Wychowawczym realizowano projekt socjalny pn. „Moja Rodzina – Moją Siłą”, w którym w 2024 roku wzięło udział 18 rodzin zamieszkujących Miasto i Gminę Grójec. Działania podjęte w ramach IV edycji omawianego projektu realizowanego w 2024 roku poszerzyły ofertę gminnej sieci wsparcia dla dzieci i rodziców zagrożonych uzależnieniem i przemocą, stanowiły uzupełnienie oferty zajęć poza szkolnych dla dzieci na terenie Miasta i Gminy, a tym samym przyczyniły się do wzrostu szans pomocy i wsparcia dla rodzin zagrożonych problemem alkoholowym i/lub problemem przemocy. Ponadto stanowiły atrakcyjną ofertę dla dorosłych borykających się z problemami wynikającymi z doświadczenia współuzależnienia oraz z agresją wynikającą z braku umiejętności radzenia sobie z emocjami¹³.

Rokrocznie na terenie Miasta i Gminy Grójec dystrybuowane są ulotki oraz plakaty z zakresu profilaktyki uzależnień i przemocy, a także prowadzone są lokalne kampanie profilaktyczne w mediach społecznościowych.

RYNEK ALKOHOLOWY W MIEŚCIE I GMINIE GRÓJEC

¹² Raport o stanie gminy Grójec za 2024 rok

¹³ Sprawozdanie z działalności MGOPS w Grójcu za 2024 rok

Na przestrzeni lat 2022-2024 wartość sprzedanego alkoholu na terenie Miasta i Gminy Grójec uległa zwiększeniu, wynosząc w ostatnim roku sprawozdawczym 51 324 085,87 zł.

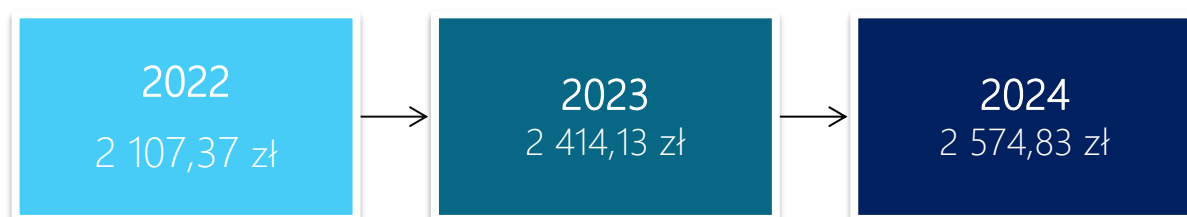
Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Miasta i Gminy Grójec w latach 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W 2024 roku Miasto i Gminę Grójec zamieszkiwały łącznie 19 933 osoby, które ukończyły 18 rok życia. Wartość sprzedanego na terenie Gminy alkoholu przypadającego na 1 pełnoletnią osobę wyniosła zatem 2 574,83 zł – w porównaniu do 2022 roku, gdy liczba dorosłych mieszkańców wynosiła 19 495 osób, nastąpił wzrost na poziomie 22,2%, z kolei w zestawieniu z rokiem poprzednim (2023), zaobserwowano wzrost na poziomie 6,7%, gdyż na 19 544 dorosłych mieszkańców Gminy, wartość sprzedanego alkoholu w przeliczeniu na 1 osobę wyniosła wówczas 2 414,13 zł.

Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Miasta i Gminy Grójec na przestrzeni lat 2022-2024

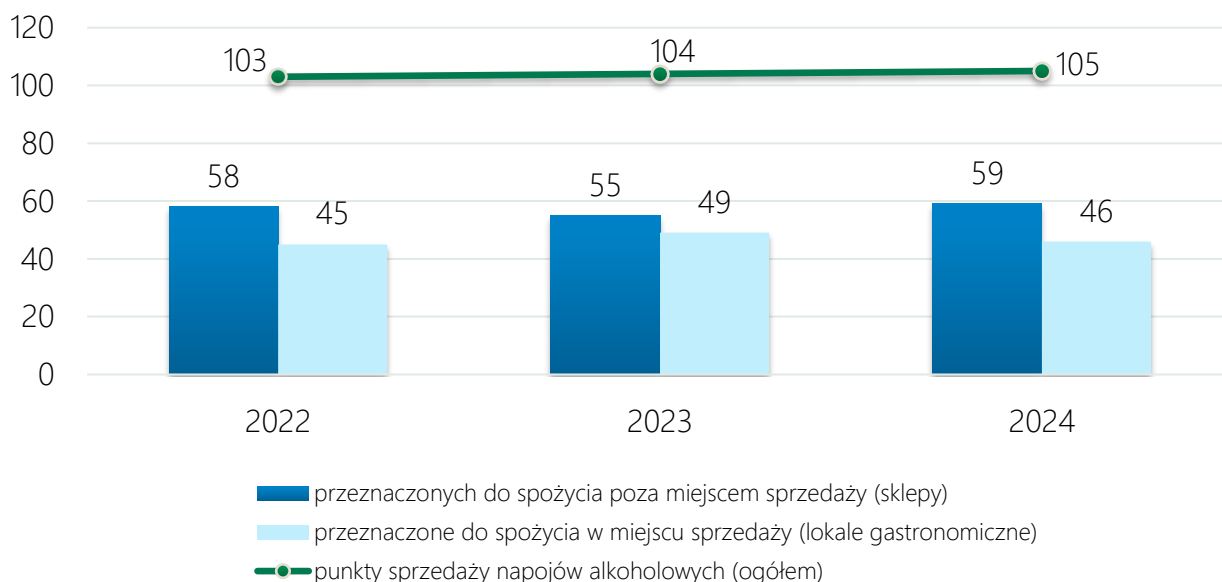

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

W latach 2022-2024 łączna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta i Gminy uległa niewielkiemu zwiększeniu – w 2022 roku na jej terenie znajdowały się łącznie 103 punkty sprzedaży napojów alkoholowych, w 2023 roku ich liczba zwiększyła się do 104, natomiast w 2024 roku wzrosła do 105. W ostatnim roku sprawozdawczym na terenie Miasta i Gminy Grójec funkcjonowało 59 punktów sprzedaży

alkoholu przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy) oraz 46 punktów przeznaczonych do spożycia alkoholu w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne). Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejny wykres.

Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Grójec na przestrzeni lat 2022-2024

Źródło: Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2022, 2023 i 2024 rok

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW¹⁴

¹⁴W

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały problemy społeczne z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy i e-papierosy oraz uzależnieniami behawioralnymi. Dodatkowo zbadano wiedzę na

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie z Miasta i Gminy Grójec wypełnili łącznie 468 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek ilustruje strukturę próby według płci. W badaniu diagnozującym problemy społeczne dominowali chłopcy, którzy stanowili 52,4% badanej próby (245 osób), podczas gdy dziewczynki wypełniły pozostałe 47,6% kwestionariuszy (223 osoby).

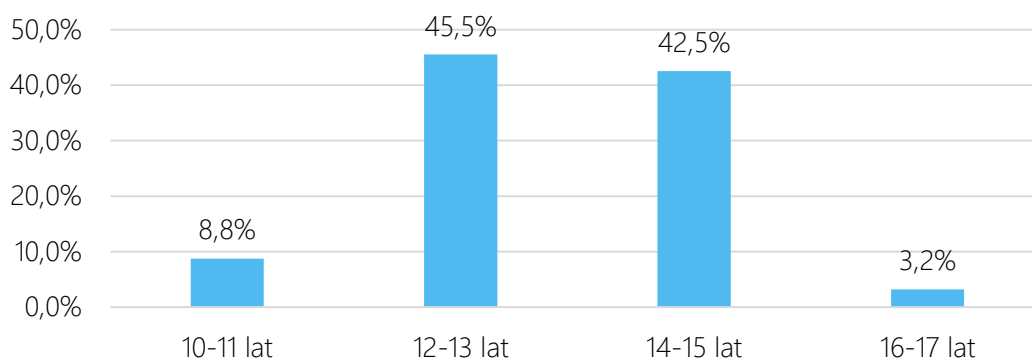
Rysunek 3. Płeć: N¹⁵=468

Podział ankietowanych ze względu na wiek przedstawiał się w sposób następujący. Najwięcej uczniów biorących udział w badaniu, zadeklarowało wiek mieszczący się w przedziale 12-13 lat (45,5%), a drugiej kolejności 14-15 lat (42,5%). W badaniu uczniowie mający od 10 do 11 lat stanowili 8,8% respondentów, z kolei 3,2% uczestników badania miało wówczas 16-17 lat.

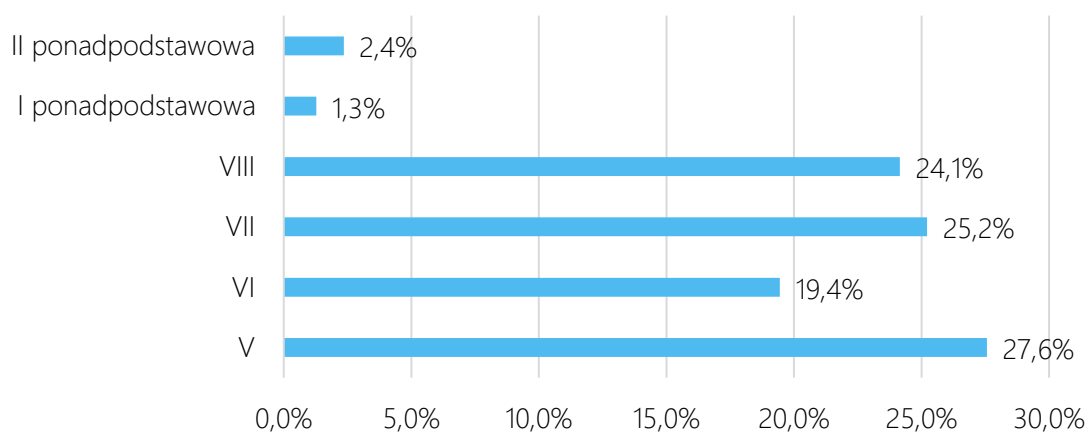
¹⁵ N oznacza wielkość próby badawczej, tzn. liczbę respondentów odpowiadających na pytanie.

Wykres 3. Wiek: N=468

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Najmniejszy odsetek ankietowanych uczniów uczęszczało w momencie badania do klasy I i II szkoły ponadpodstawowej (kolejno 1,3% oraz 2,4%). Co czwarty ankietowany uczęszczał do VII klasy szkoły podstawowej (25,2%). Uczniowie klasy VIII stanowili 24,1% badanej próby. W badaniu wzięło udział także 19,4% uczniów klasy VI, natomiast największy odsetek badanych stanowili uczniowie klasy V (27,6%).

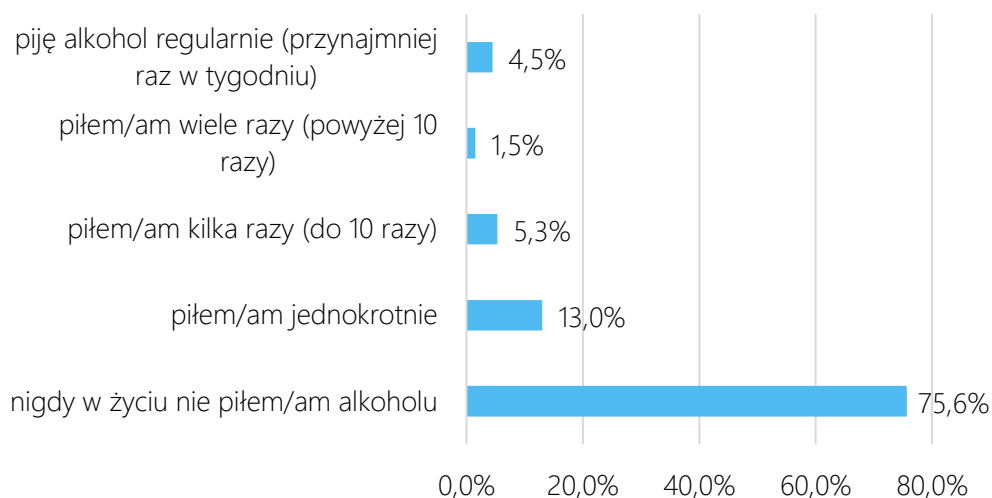
Wykres 4. Klasa: N=468

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z analizowanych pytań dotyczy problemu spożywania alkoholu przez uczniów z Miasta i Gminy Grójec. Zebrany materiał badawczy wskazuje, że kontakt z alkoholem miał blisko co czwarty badany uczeń (24,3%), w tym 13,0% spożyło go jednokrotnie, 5,3% piło alkohol kilka razy (do 10 razy), a 1,5% – wielokrotnie (powyżej 10 razy). Regularne sięganie po napoje alkoholowe (przynajmniej raz w tygodniu) zadeklarowało 4,5% uczniów.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=468

Następne pytanie zostało skierowane do uczniów, którzy w poprzednim pytaniu zadeklarowali sięgnięcie kiedykolwiek po alkohol i miało na celu oszacowanie częstotliwości spożywania go w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Z poniższych informacji wynika, że 65,5% badanych nie spożywało alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni (74 osoby), natomiast 15,0% respondentów zadeklarowało, że piło alkohol 1-2 razy w ciągu ostatniego miesiąca (17 osób), 1,8% ankietowanych wskazało na częstotliwość 3-4 razy (2 osoby), z kolei 17,7% młodych respondentów sięgnęło po alkohol więcej niż 7 razy (20 osób).

Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=113

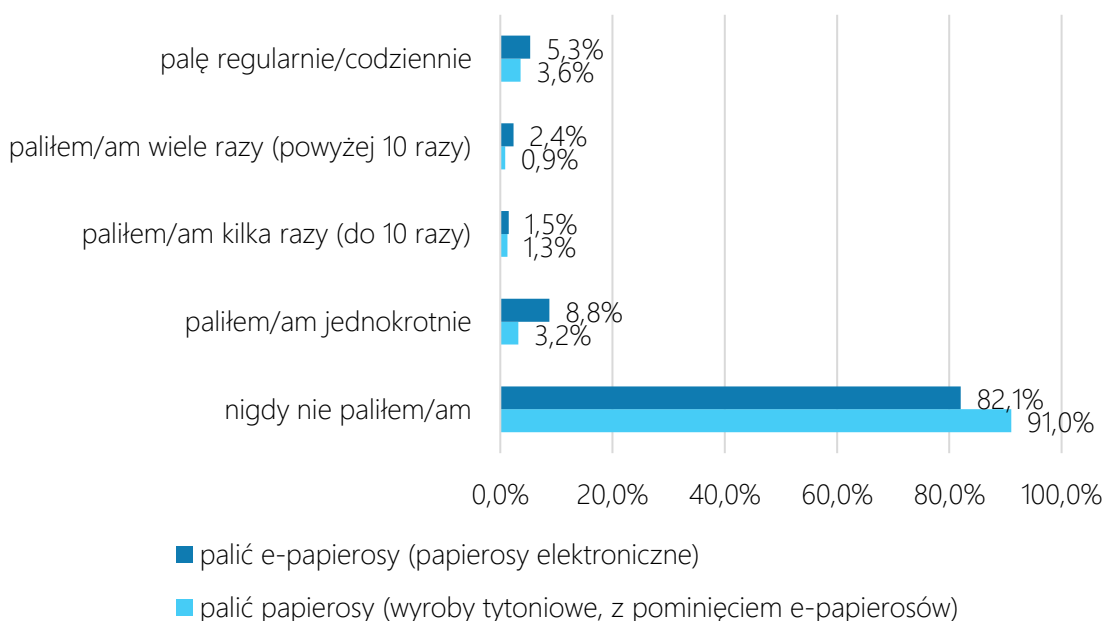
Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	65,5%	74
1 – 2 razy	15,0%	17
3 – 4 razy	1,8%	2
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	17,7%	20

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy tradycyjne (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów) oraz e-papierosy. Z deklaracji młodych respondentów wynika, że kontakt z tradycyjnymi wyrobami tytoniowymi miało łącznie 9,0% ankietowanych, wśród których 3,2% paliło je

jednokrotnie, 1,3% – kilka razy (do 10 razy), a 0,9% – wiele razy (powyżej 10). Z kolei 3,6% ankietowanych sięga po wyroby tytoniowe regularnie. Kontakt z e-papierosami miało więcej, bo 18,0% ankietowanych, wśród których 8,8% sięgnęło po nie jednokrotnie, 1,5% – kilka razy (do 10 razy), 2,4% – wiele razy (powyżej 10 razy), natomiast 5,3% sięga po nie regularnie/codziennie.

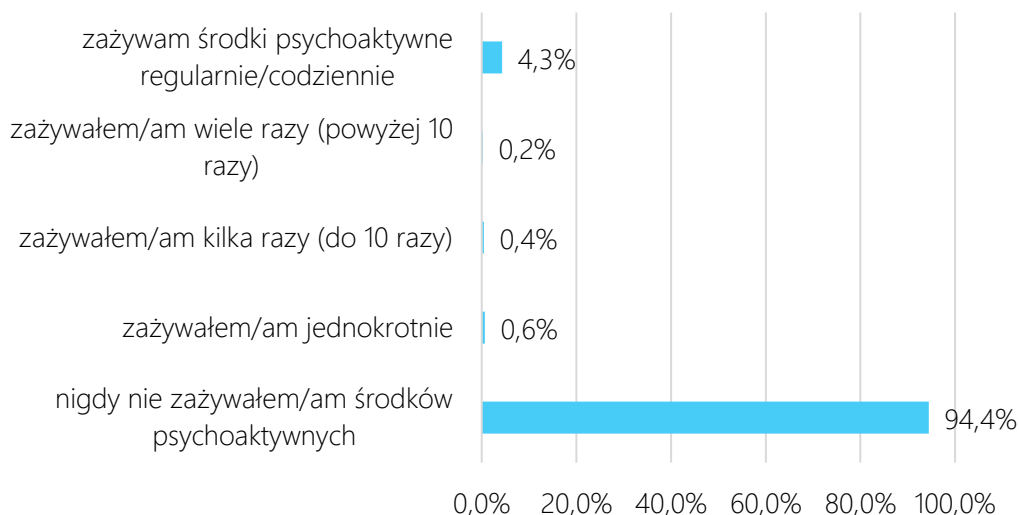
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=468

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych obszarów dotyczył zażywania środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu, respondentom zadano pytanie o, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Z odpowiedzi uczniów wynika, że 5,5% z nich sięgnęło kiedykolwiek po substancje psychoaktywne, z czego 0,6% zażywało je raz w życiu, 0,4% – kilka razy (do 10 razy), a 0,2% – wiele razy (powyżej 10). 4,3% badanych uczniów sięga po tego typu substancje regularnie/codziennie.

Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=468

Poniższa tabela przedstawia częstotliwość zażywania substancji psychoaktywnych przez uczniów, w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Można zauważyć, że w tym okresie sięgnęło po nie 24 osoby (88,5%), w tym 6 respondentów zażywało tego typu substancje 1-2 razy (23,1%), a 17 badanych wskazało na więcej niż 7 razy (65,4%).

Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zażywałem/am narkotyków/dopalaczy/leków w celu odurzenia w ciągu ostatnich 30 dni	11,5%	3
1 – 2 razy	23,1%	6
3 – 4 razy	0,0%	0
5 – 7 razy	0,0%	0
więcej niż 7 razy	65,4%	17

Kolejna tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie dotyczące rodzaju zażywanych substancji. Jak wynika z odpowiedzi, 18 badanych zażywało mefedron (72,0%), 16 osób zadeklarowało sięganie po leki w celu odurzenia (64,0%), 15 respondentów paliło marihuanę (60,0%), 14 ankietowanych zażywało amfetaminę (56,0%), a 13 osób sięgnęło po dopalacze (52,0%). 8 respondentów wskazało na inne substancje, wśród których ankietowani wymienili *dopaminę* i *green crack* (32,0%).

Tabela 6. Jakie były to substancje? N=26

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mefedron	72,0%	18
leki w celu odurzenia	64,0%	16
marihuana	60,0%	15

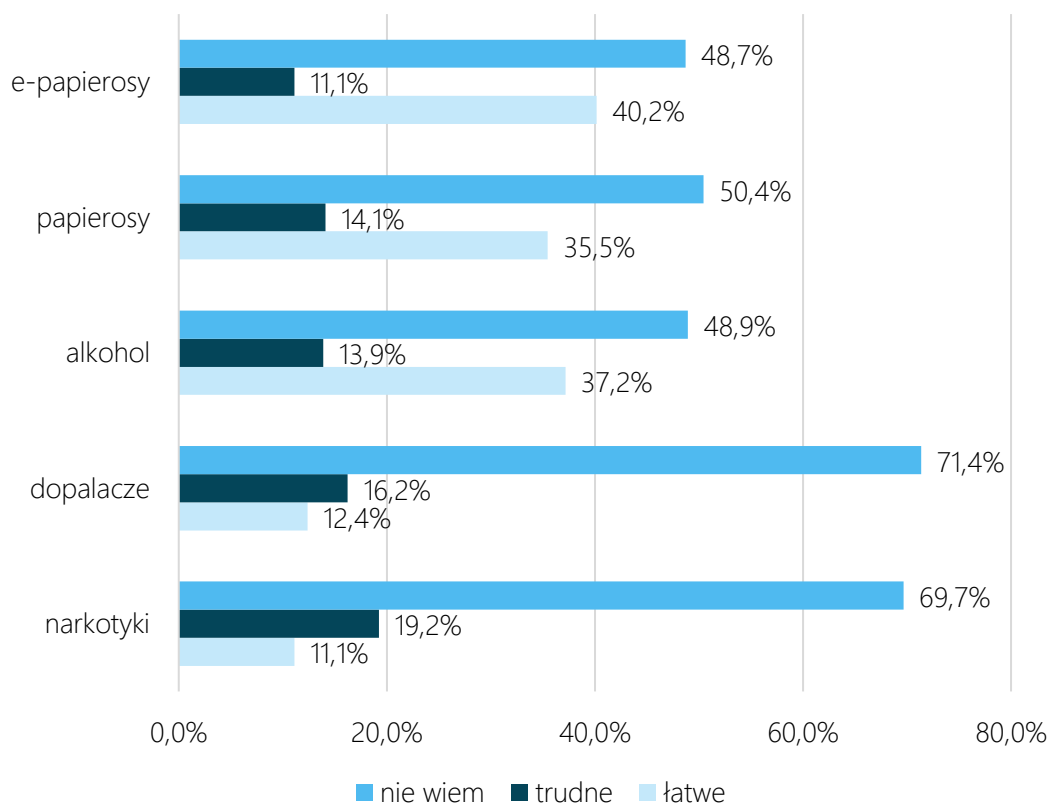
amfetamina	56,0%	14
dopalacze	52,0%	13
inne	32,0%	8

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W następnej części badania uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności środków psychoaktywnych w swojej miejscowości. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, większość ankietowanych nie posiada wiedzy w zakresie dostępności dopalaczy i narkotyków. Największą dostępnością charakteryzują się e-papierosy – są one łatwo dostępne dla niemal co trzeciego młodego mieszkańca. W dalszej kolejności ankietowani wskazywali na łatwą dostępność alkoholu oraz papierosów tradycyjnych. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- narkotyki są łatwe do zdobycia dla 11,1% ankietowanych, a trudne dla 19,2% badanych.
- dopalacze są łatwe do zdobycia dla 12,4% badanych, a trudne dla 16,2%
- alkohol jest łatwy do zdobycia dla 37,2% badanych, a trudny dla 13,9%,
- papierosy są łatwe do zdobycia dla 35,5% respondentów, a trudne dla 14,1%, e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 40,2% młodych mieszkańców, a trudne dla 11,1%,

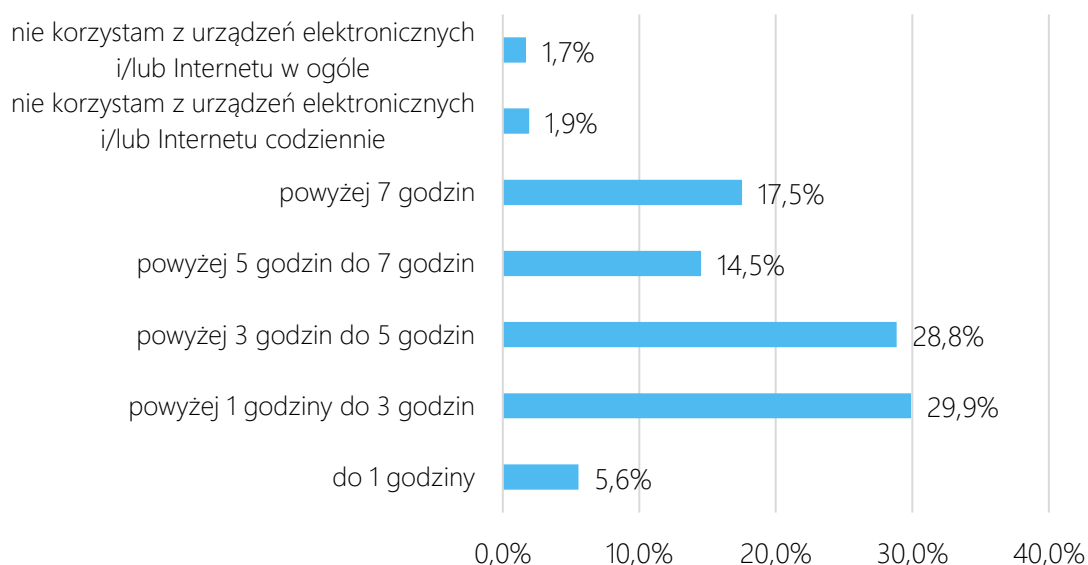
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=468

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH I INTERNETU

Kolejny obszar tematyczny badania miał na celu zweryfikowanie kwestii korzystania z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu przez uczniów z Miasta i Gminy Grójec. Pierwsze pytanie dotyczyło czasu, jaki badani poświęcają na korzystanie z tego typu urządzeń w ciągu dnia. Badanie wykazało, że blisko co trzeci młody mieszkaniec przeznacza na tę czynność od 1 do 3 godzin dziennie (29,9%) oraz od 3 do 5 godzin dziennie (28,8%). 14,5% respondentów korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu od 5 do 7 godzin dziennie, natomiast 17,5% – powyżej 7 godzin. 5,6% badanych wskazało na maksymalnie 1 godzinę dziennie. 1,9% osób podało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu codziennie, a 1,7% ankietowanych zadeklarowało, że nie robi tego w ogóle.

Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=468

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Tego typu zachowanie zadeklarowało łącznie 221 osób (48,1%), w tym 49 badanych zdarzyło się to jednokrotnie (10,7%), 113 uczniom – czasami (24,9%), 25 respondentom – często (5,4%), natomiast 34 ankietowanych zadeklarowało, że kłamię w tej kwestii bardzo często (7,4%).

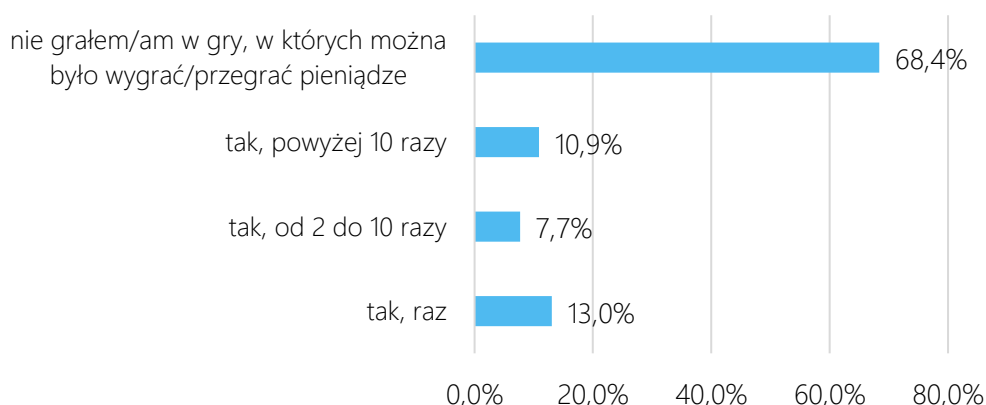
Tabela 7. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=460

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	7,4%	34
tak, często	5,4%	25
tak, czasami	24,6%	113
tak, jednokrotnie	10,7%	49
nie	52,0%	239

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu określenia skali i zasięgu problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się grać w gry, w których wygraną lub przegraną były pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że w omawianym okresie podejmowało się tego 31,6% badanych. Wśród tych osób 13,0% grało w nie jednokrotnie, 7,7% – od 2 do 10 razy, z kolei 10,9% – powyżej 10 razy.

Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=468

Respondenci, którzy zadeklarowali uczestnictwo w grach hazardowych zostali poproszeni o doprecyzowanie w jaki rodzaj gry zdarzało im się grać. 86 uczniów wskazało na zdraпки (58,9%), 44 ankietowanych, tj. 30,1% grało na maszynach do gier hazardowych (w tym online), a blisko co czwarty wskazał na zakłady bukmacherskie (37 osób, tj. 25,3%). 35 uczniów grało w gry karciane np. w pokera, w tym także online (24,0%), a 31 osób w lotto (21,2%). Wśród innych odpowiedzi, na które wskazało 30 młodych respondentów, wymieniano *zakłady ze znajomymi*, *g4skins* oraz *CSGO-SKINS* (20,5%).

Tabela 8. W jakie gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze zdarzyło Ci się grać?
N=263

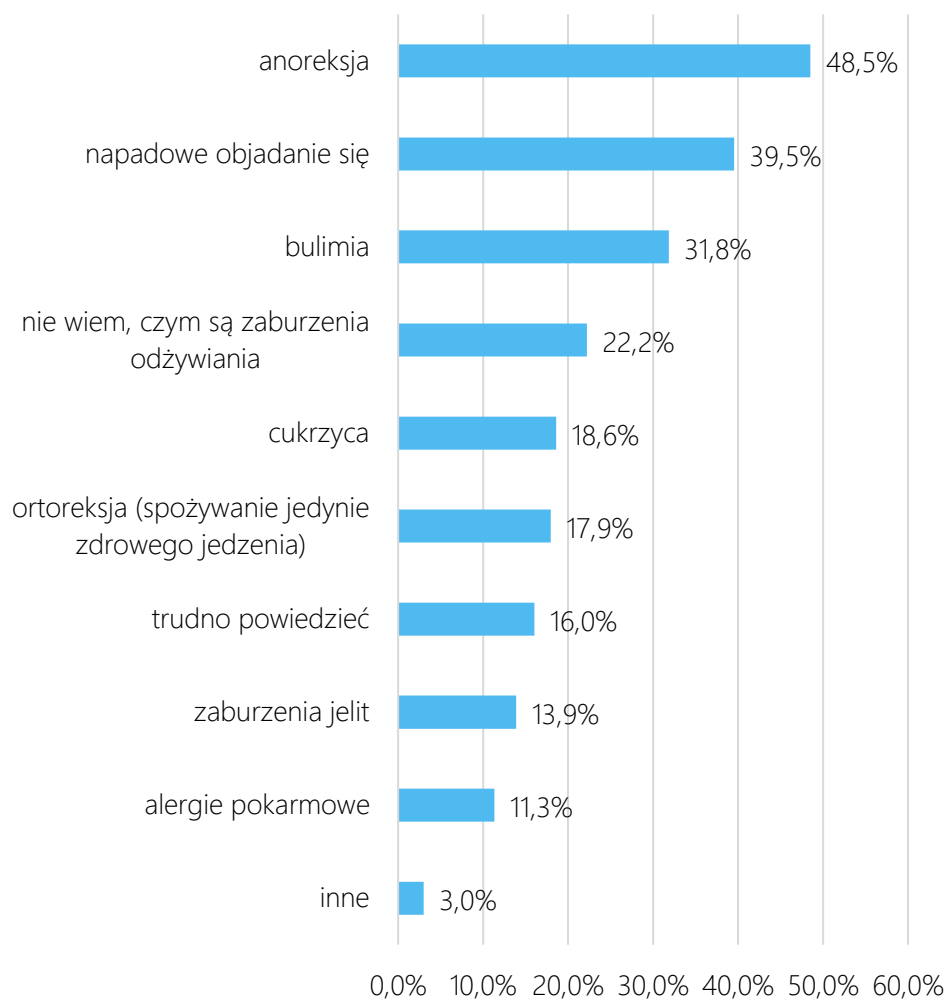
Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdrapki	58,9%	86
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	30,1%	44
zakłady bukmacherskie	25,3%	37
gry karciane, np. poker (w tym online)	24,0%	35
lotto	21,2%	31
inne	20,5%	30

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

ZABURZENIA ODŻYWIANIA

Ostatnia część badania przeprowadzonego wśród uczniów z Miasta i Gminy Grójec dotyczyła zaburzeń odżywiania, z którymi zmagają się coraz więcej młodych osób. Uczniowie mieli wskazać, które odpowiedzi z kafeterii zaliczamy według nich do zaburzeń odżywiania. 22,2% badanych przyznało, że nie wie, czym są zaburzenia odżywiania, a blisko co szósty ankietowany miał trudność z odpowiedzią na to pytanie (16,0%). Pozostała część najliczniej wskazywała na anoreksję (48,5%), w dalszej kolejności na napadowe objadanie się (39,5%), bulimię (31,8%) oraz ortoreksję (17,9%). Wśród innych odpowiedzi respondenci wymienili otyłość (3,0%). Błędną wiedzę w tym zakresie wykazała znaczna część respondentów: w opinii 18,6% uczniów do zaburzeń odżywiania zalicza się cukrzyca, 13,9% osób uznało za nie zaburzenia jelit, a 11,3% – alergie pokarmowe.

Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=468

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

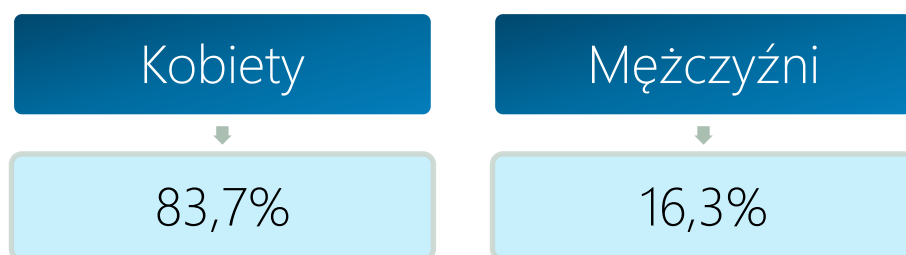
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Grójec, a także skala zjawiska nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze, a także innych uzależnień natury behawioralnej,

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

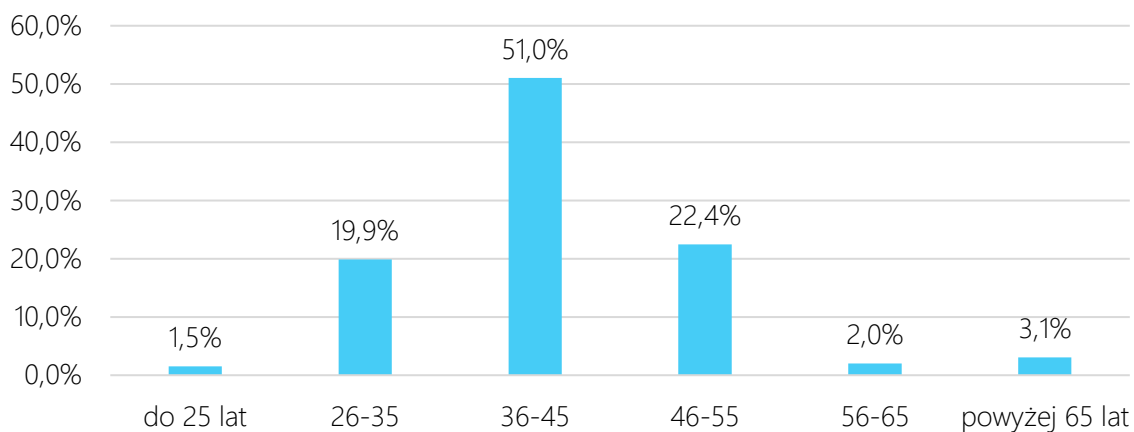
W badaniu diagnozującym problemy społeczne występujące na terenie Miasta i Gminy Grójec udział wzięło łącznie 196 pełnoletnich mieszkańców. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Zdecydowaną większość stanowiły kobiety, które uzupełniły łącznie 83,7% kwestionariuszy (164 osoby), natomiast mężczyźni pozostałe 16,3% (32 osoby).

Rysunek 4. Płeć: N=196

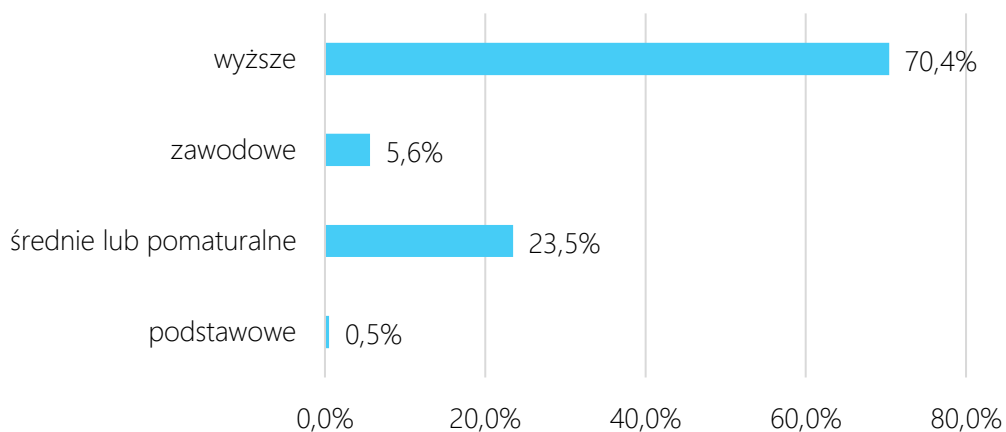
Analiza struktury badanej grupy wskazuje na zróżnicowanie respondentów pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani w wieku 36-45 lat (51,0%), z kolei co piąty badany wskazał na przedział 46-55 lat (22,4%). W badaniu wzięli udział również respondenci w wieku 26-35 lat (19,9%). Osoby w wieku do 25 lat stanowiły 1,5% badanej próby, a respondenci między 56, a 65 rokiem życia – 2,0%. W badaniu wzięło udział także 3,1% respondentów powyżej 65 lat.

Wykres 12. Wiek: N=196

Respondenci zostali zapytani również o poziom wykształcenia. Jak wynika z ich deklaracji, najwięcej, bo 70,4% posiada wykształcenie wyższe, z kolei 23,5% legitymuje się wykształceniem średnim lub pomaturalnym. 5,6% badanych wskazało na wykształcenie zawodowe. W badaniu wzięło także udział 0,5% ankietowanych z wykształceniem podstawowym.

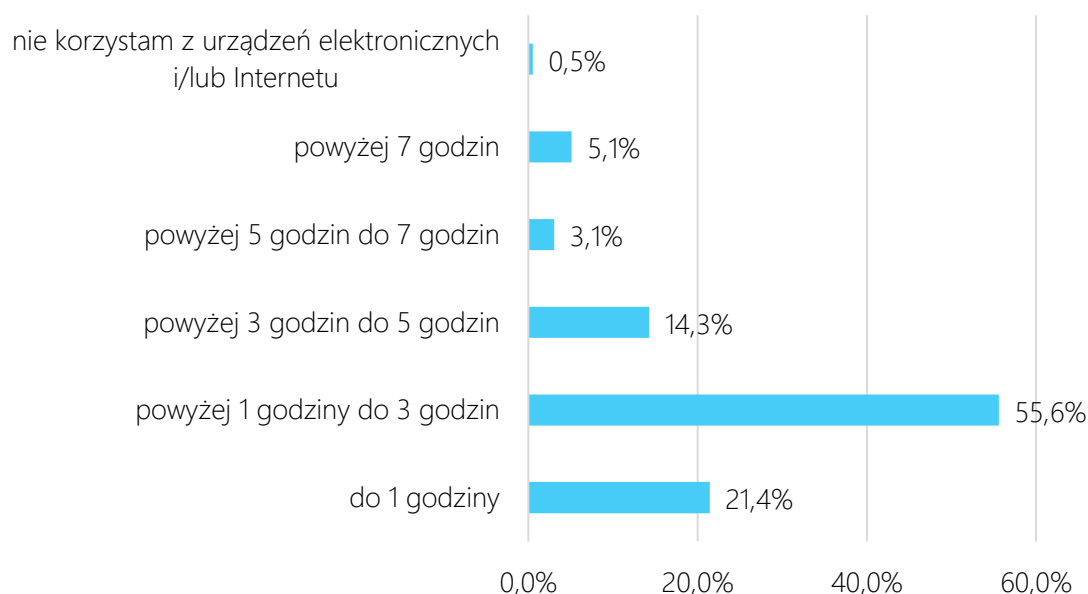
Wykres 13. Wykształcenie: N=196

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

W kolejnym bloku tematycznym ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, ile czasu dziennie poświęcają na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu. Z ich odpowiedzi wynika, że 99,5% respondentów korzysta z tego typu urządzeń. Ponad połowa badanych spędza w ten sposób od 1 do 3 godzin dziennie (55,6%). 14,3% badanych wskazało na odpowiedź „powyżej 3 do 5 godzin”. Blisko co piąta osoba poświęca na to maksymalnie 1 godzinę (21,4%). 3,1% badanych spędza na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu od 5 do 7 godzin, a 5,1% – powyżej 7 godzin dziennie, natomiast 0,5% respondentów nie korzysta z tego rodzaju urządzeń w ogóle.

Wykres 14. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=196

Respondentów zapytano również, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej, niż początkowo planowali. 112 badanych przyznało, że takie sytuacje miały miejsce (57,4%). Przeciwnego zdania był co szósty ankietowany (33 osoby, tj. 16,9%). Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 30 respondentów (15,4%), a 20 ankietowanych wskazało, że nie przewiduje określonego czasu na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (10,3%).

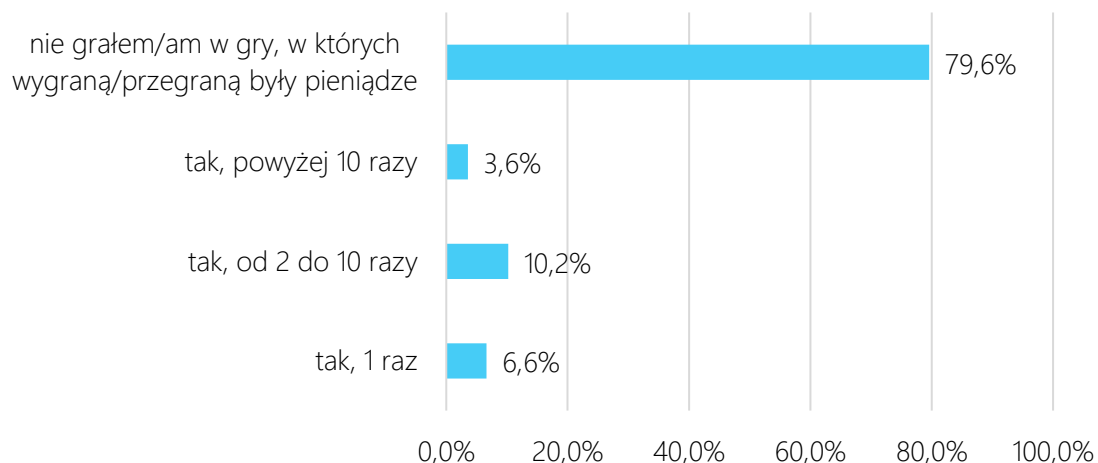
Tabela 9. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=195

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	57,4%	112
nie	16,9%	33
trudno powiedzieć	15,4%	30
nie przewiduję określonego czasu	10,3%	20

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W dalszej części badania określona została skala podejmowania zachowań hazardowych przez pełnoletnich mieszkańców. Ankietowani udzielili odpowiedzi na pytanie, czy w okresie ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie grali w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze. Jak wskazuje zebrany materiał badawczy, styczność z nimi miało 20,4% dorosłych respondentów, wśród których 6,6%, zadeklarowało, że grało w takie gry tylko 1 raz, 10,2% wskazało odpowiedź od 2 do 10 razy, natomiast 3,6% osób przyznało się do grania w tego typu gry więcej niż 10 razy.

Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze (np. zdrapki, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=196

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które kierowały mieszkańcami Miasta i Gminy uczestniczącymi w grach hazardowych, a mianowicie odnosiło się do tego, czy badani kiedykolwiek grali w tego typu gry z powodu trudności finansowych lub w celu poprawy swojej sytuacji ekonomicznej. 30,0% respondentów, tj. 12 osób potwierdziło zaistnienie takiej sytuacji, a 67,5% badanych zaprzeczyło jakoby podobna sytuacja miała miejsce (27 osób). 1 osoba miała trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (2,5%).

Tabela 10. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak	30,0%	12
nie	67,5%	27
trudno powiedzieć	2,5%	1

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

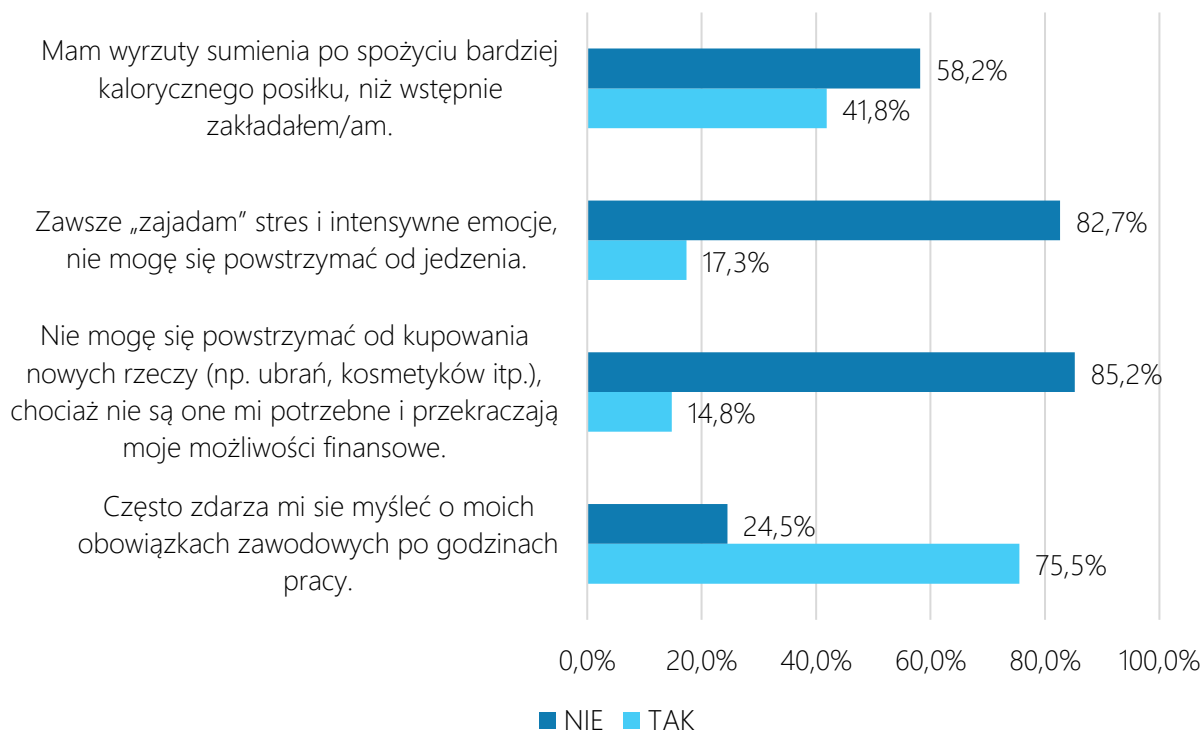
W dalszej części badania przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Grójec, respondenci udzielili również istotnych informacji na temat swoich decyzji zakupowych, wykonywania obowiązków zawodowych oraz zakresu zaburzeń odżywiania. Zakupoholizm oraz pracoholizm, są przykładami uzależnień behawioralnych, które w okresie ostatnich lat zwiększyły swoją skalę, w szczególności wśród rozwiniętych i sprawnie funkcjonujących społeczeństw, dlatego pytania ujęte w kwestionariuszu ankiety

skierowanej do respondentów dotyczyły również występowania tego problemu wśród lokalnej społeczności.

Jak wynika z analizy materiału badawczego, część ankietowanych przejawia zachowania mogące świadczyć o możliwości występowania wśród nich zaburzeń w zakresie odżywiania oraz w kwestii pracoholizmu. Doświadczenia respondentów w tych obszarach przedstawiają się następująco:

- 41,8% ankietowanych ma wyrzuty sumienia po spożyciu bardziej kalorycznego posiłku,
- 17,3% osób biorących udział w badaniu zawsze zajada stres i intensywne emocje,
- 14,8% mieszkańców przyznało, że zdarza im się kupować przedmioty, których nie potrzebują i na które nie posiadają odpowiednich środków finansowych,
- 75,5% badanych często myśli o obowiązkach zawodowych poza godzinami pracy.

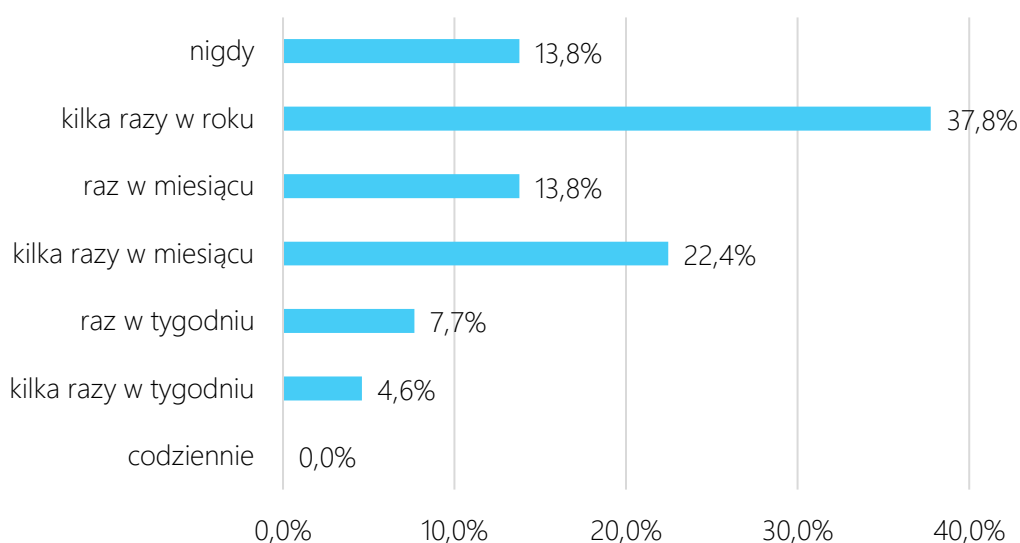
Wykres 16. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=196

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Całkowitą abstynencję zadeklarował średnio co ósmy ankietowany, tj. 13,8%, natomiast 37,8% sięga po alkohol okazjonalnie, czyli kilka razy w roku. 22,4% respondentów podało, że pije alkohol kilka razy w miesiącu, z kolei 13,8% wskazało na picie raz w miesiącu. 4,6% badanych spożywa alkohol kilka razy w tygodniu, a 7,7% – raz w tygodniu. Żaden z dorosłych mieszkańców Gminy nie zadeklarował codziennego sięgania po alkohol.

Wykres 17. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=196

Kolejne pytanie dotyczyło sytuacji, w której respondenci stracili kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu. Większość z nich podała, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy nie zdarzyła im się taka sytuacja (132 osoby, tj. 78,6%). Przeciwną odpowiedź podało 21,4% ankietowanych, z czego 19 respondentom zdarzyło się to jednokrotnie (11,3%), 14 osobom – od 2 do 5 razy (8,3%), 2 ankietowanym – od 6 do 10 razy (1,2%), natomiast 1 respondentowi – powyżej 10 razy (0,6%). 1 osoba pominęła odpowiedź na to pytanie.

Tabela 11. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=168

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1 raz	11,3%	19
2-5 razy	8,3%	14
6-10 razy	1,2%	2
powyżej 10 razy	0,6%	1
ani razu	78,6%	132

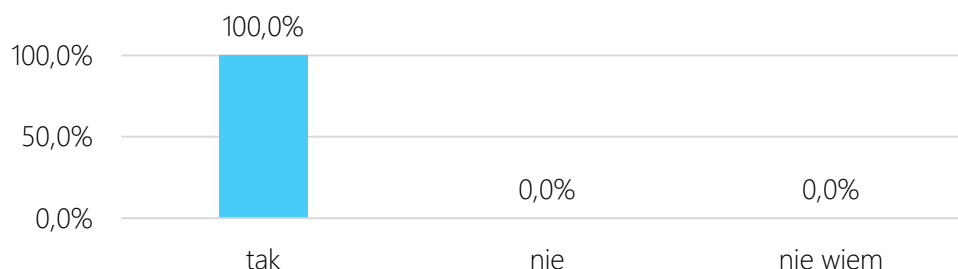
Ważnym elementem badania jest również określenie skali prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Miasta i Gminy Grójec. 5,3% ankietowanych, tj. 9 osób, podało, iż nie posiada prawa jazdy, z kolei 96,1% badanych nigdy nie prowadziło pojazdu mechanicznego po spożyciu alkoholu (159 osób). Omawiana sytuacja zdarzyła się jednokrotnie 1 respondentowi (0,6%).

Tabela 12. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=169

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie zdarzyła mi się taka sytuacja	94,1%	159
raz mi się to zdarzyło	0,6%	1
zdarzało mi się to sporadycznie	0,0%	0
zdarzało mi się to często	0,0%	0
nie posiadam prawa jazdy	5,3%	9

W ostatnim pytaniu dotyczącym tego obszaru, ankietowani zostali poproszeni o wyrażenie swojego zdania w zakresie wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Jak wynika z udzielonych odpowiedzi, wszyscy dorośli mieszkańcy Gminy Grójec są świadomi szkodliwości spożywania napojów alkoholowych w ciąży (100,0%).

Wykres 18. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=196

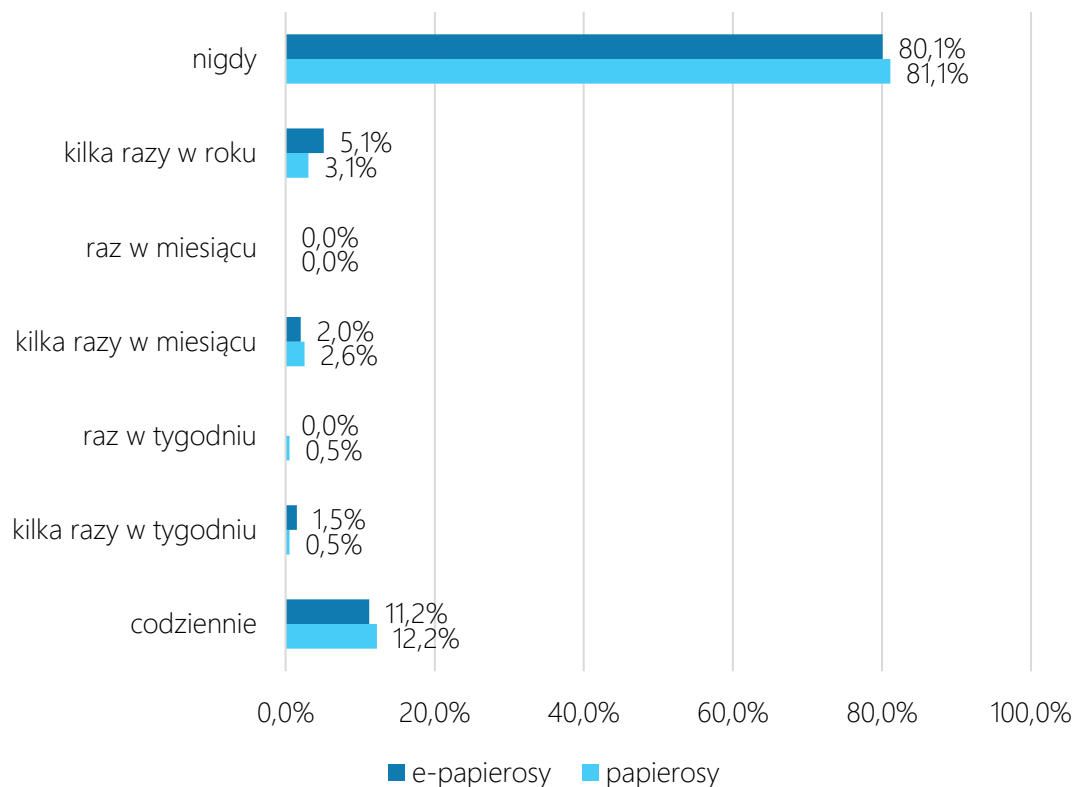
PROBLEM NIKOTYNOWY

Kolejny analizowany obszar miał na celu określenie skali sięgania po wyroby nikotynowe przez dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy Grójec. Odpowiedzi badanych były następujące: papierosy tradycyjne pali 18,9% ankietowanych, spośród których 3,1% pali okazjonalnie, czyli kilka razy w roku, na częstotliwość „raz w tygodniu” oraz „kilka razy w tygodniu” wskazało kolejno po 0,5% badanych. Kilka razy w miesiącu sięga po papierosy 2,6% ankietowanych, natomiast na codzienne palenie wskazało 12,2% respondentów.

Osoby te są szczególnie narażone na wystąpienie negatywnych konsekwencji uzależnienia od nikotyny. Po elektroniczne papierosy sięga łącznie 19,8% respondentów, przy czym 11,2%

ankietowanych używa e-papierosów codziennie, 5,1% – kilka razy w roku, 2,0% pali je kilka razy w miesiącu, a 1,5% sięga po nie kilka razy w tygodniu.

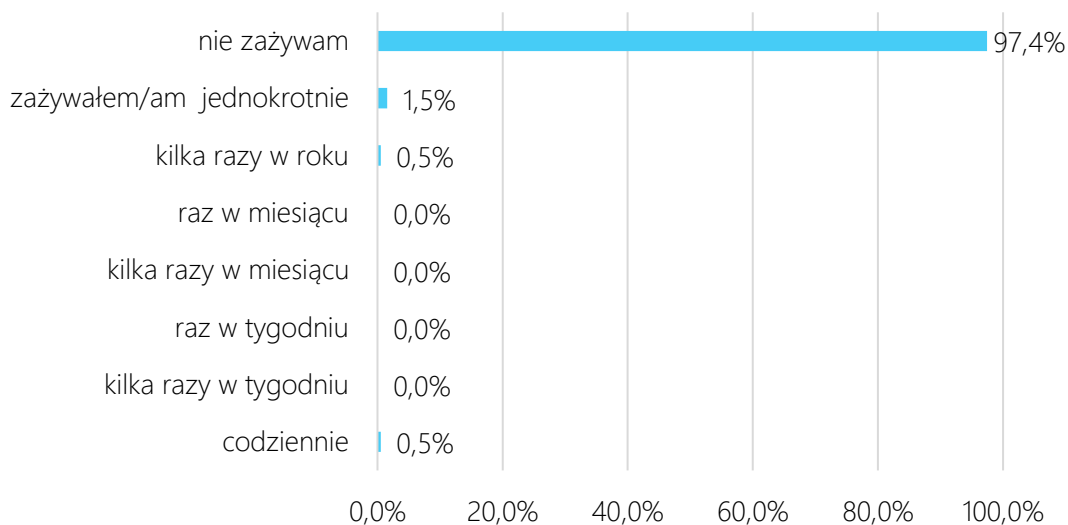
Wykres 19. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=196

PROBLEM NARKOTYKOWY

Kolejna część badania miała na celu określenie stopnia rozpowszechnienia środków psychoaktywnych wśród dorosłych mieszkańców Miasta i Gminy. Jak wynika z analizy materiału badawczego, inicjację narkotykową ma za sobą tylko 2,5% respondentów, spośród których 1,5% ankietowanych sięgnęło po nie jednokrotnie, a kolejno po 0,5% badanych zażywa je kilka razy w roku lub codziennie.

Wykres 20. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=196

Ankietowani, którzy zadeklarowali sięganie po substancje psychoaktywne zostali poproszeni o doprecyzowanie ich rodzaju. Większość badanych sięgnęła po marihuanę (3 osoby, tj. 60,0%), a 1 respondent wskazał na amfetaminę (20,0%). Wśród innych odpowiedzi, wskazanych przez 2 osoby wymieniono *kokainę* (40,0%).

Tabela 13. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=5

Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	60,0%	3
inne	40,0%	2
amfetamina	20,0%	1
dopalacze	0,0%	0
leki w celu odurzania się	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejne pytanie dotyczyło tego, czy badani znają w swoim otoczeniu kogoś, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupów, korzystania z Internetu lub urządzeń elektronicznych, uprawiania sportu, pracy, oglądania treści pornograficznych). Z przeprowadzonych badań wynika, że:

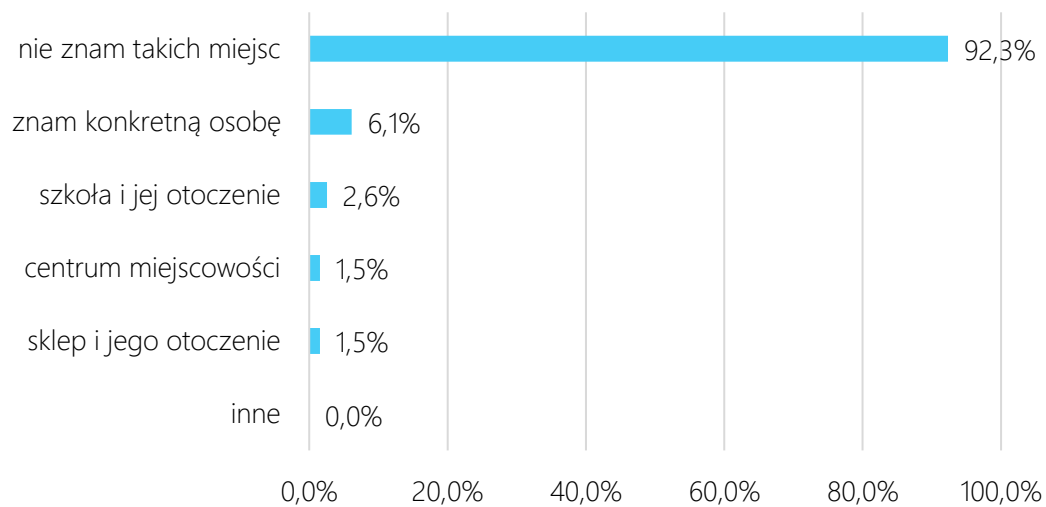
- 56,7% badanych zna osoby, które nadużywają alkoholu, w tym: 14,8% – jedną osobę, 38,3% – kilka osób (do 10), a 3,6% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 16,8% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”;
- 13,2% badanych zna osoby, które nadużywają narkotyków, w tym: 5,6% – jedną osobę, 7,1% – kilka osób (do 10), natomiast 0,5% – wiele osób (powyżej 10), 18,4% wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”;
- 29,5% badanych zna osoby dotknięte problemem uzależnień behawioralnych, w tym: 6,6% – jedną osobę, 20,9% – kilka osób (do 10), a 2,0% – wiele osób (powyżej 10), natomiast 31,6% ankietowanych udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Tabela 14. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=196

Odpowiedź	Alkohol	Narkotyki	Czynności
tak, jedną osobę	14,8%	5,6%	6,6%
tak, kilka osób (do 10 osób)	38,3%	7,1%	20,9%
tak, wiele osób (powyżej 10 osób)	3,6%	0,5%	2,0%
trudno powiedzieć	16,8%	18,4%	31,6%
nie znam takich osób	26,5%	68,4%	38,8%

W ostatnim pytaniu dorośli mieszkańcy biorący udział w badaniu zostali zapytani o znajomość miejsc na terenie swojej miejscowości, w których można zakupić narkotyki lub dopalacze. Brak wiedzy w tym zakresie zadeklarowało 92,3% ankietowanych. Natomiast 6,1% badanych zna konkretną osobę, 2,6% wskazań dotyczyło szkoły i jej otoczenia, a kolejno po 1,5% odpowiedzi padło na centrum miejscowości oraz sklep i jego otoczenie.

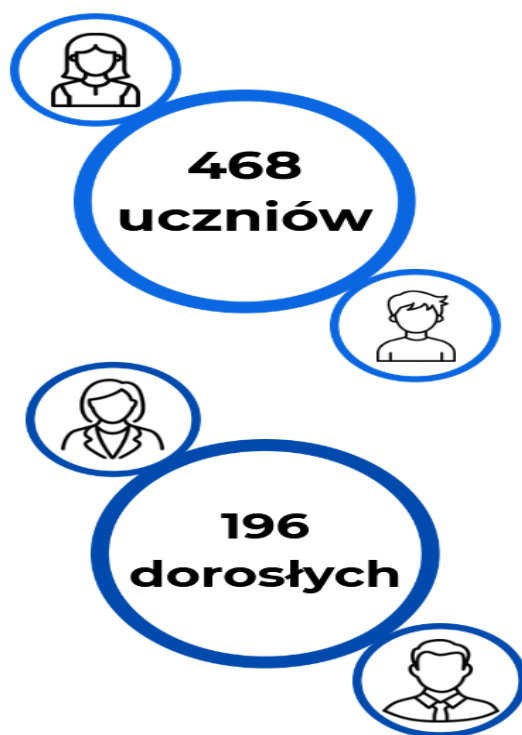
Wykres 21. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=196

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

WNIOSKI Z BADAŃ SPOŁECZNYCH

W 2025 roku na terenie Miasta i Gminy Grójec zostało przeprowadzone badanie diagnozujące problemy społeczne wśród lokalnej społeczności, w którym uczestniczyło:

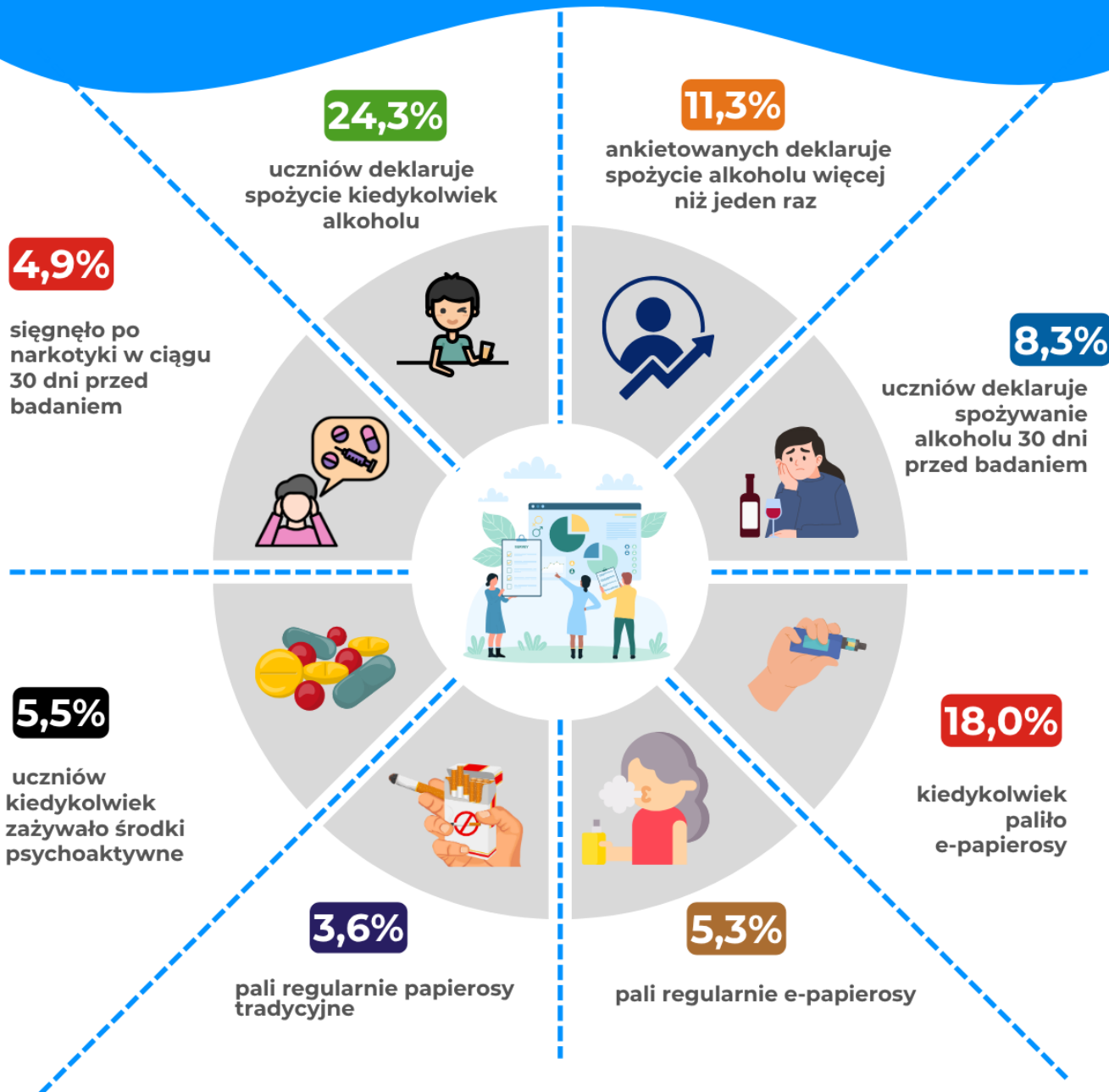

Na kolejnych grafikach przedstawione zostały najważniejsze wnioski z przeprowadzonych badań, dotyczące kwestii uzależnień, korzystania z urządzeń elektronicznych, hazardu oraz zaburzeń odżywiania

Przedstawiony odsetek badań dotyczy całej próby badawczej uczniów oraz dorosłych mieszkańców.

Wyniki badań ankietowych wśród uczniów Miasta i Gminy Grójec

PROBLEM UZALEŻNIEŃ

11,1%
uważa narkotyki za łatwe do zdobycia na terenie miejsca zamieszkania

12,4%
uważa dopalacze za łatwo dostępne na terenie miejsca zamieszkania

35,5%
twierdzi, że papierosy tradycyjne są łatwo dostępne

37,2%
uważa alkohol za łatwo dostępny

40,2%
twierdzi, że e-papierosy są łatwo dostępne

Wyniki badań ankietowych wśród uczniów Miasta i Gminy Grójec

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH, HAZARD ORAZ ZABURZENIA ODŻYWIANIA

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec jest:

Ograniczenie uzależnień oraz ich negatywnych skutków zdrowotnych i społecznych poprzez rozwój lokalnego systemu wsparcia, edukację i promocję zdrowego stylu życia oraz postaw sprzyjających abstynencji.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. *Edukowanie społeczności lokalnej na temat zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i nałogowych zachowań oraz promowanie zdrowego stylu życia i postaw prospołecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, poprzez regularne działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym.*
2. *Rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową, poprzez zapewnienie dostępu do terapii, programów rehabilitacyjnych, działań aktywizujących zawodowo oraz współpracę z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi.*
3. *Prowadzenie regularnych badań i analiz dotyczących skali i charakteru uzależnień na obszarze Miasta i Gminy, rozpoznawanie grup i środowisk szczególnie narażonych na ten problem oraz podejmowanie działań wspierających ich integrację społeczną i przeciwdziałających wykluczeniu, przy równoczesnym rozwijaniu kompetencji osób zaangażowanych w profilaktykę i terapię uzależnień poprzez systematyczne szkolenia i doskonalenie zawodowe.*

Cele będą realizowane z uwzględnieniem konieczności zapewnienia dostępności, zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego, określoną w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych oraz potrzebami osób z różnymi niepełnosprawnościami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

Cel I

Edukowanie społeczności lokalnej na temat zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych i nałogowych zachowań oraz promowanie zdrowego stylu życia i postaw prospołecznych, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, poprzez regularne działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym.

Przewidywane rezultaty:

- ✓ **Zwiększenie świadomości społecznej** na temat zagrożeń związanych z alkoholem, narkotykami i uzależnieniami behawioralnymi.
- ✓ **Podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży** na temat konsekwencji uzależnień oraz sposobów ich unikania.
- ✓ **Wzrost liczby działań profilaktycznych** realizowanych w szkołach i placówkach wychowawczych.
- ✓ **Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej** w działania na rzecz profilaktyki uzależnień.
- ✓ **Kształtowanie prozdrowotnych postaw** oraz promowanie stylu życia wolnego od substancji psychoaktywnych.
- ✓ **Zmniejszenie liczby osób sięgających po substancje psychoaktywne** dzięki skuteczniejszej edukacji i prewencji.
- ✓ **Wzrost liczby uczestników programów edukacyjnych i kampanii społecznych** dotyczących uzależnień.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie programów i innych działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i promocji zdrowia skierowanych do dzieci i młodzieży	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	UMiG, KPP, SM, GKRPA, NGO, placówki oświatowe, MGBP, GOK, GOS, PWD
		Liczba uczestników programów	
2.	Finansowanie/dofinansowanie imprez profilaktycznych, kulturalnych, w tym koncertów obejmujących edukację zdrowotną w formie profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w NPZ oraz zdrowotnych	Liczba zorganizowanych imprez o tematyce edukacji zdrowotnej	UMiG
		Liczba przeprowadzonych konkursów promujących zdrowy tryb życia	

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	konkursów promujących trzeźwość		
3.	Organizacja zawodów sportowych z elementami profilaktyki, które mają na celu uwidocznienie szkodliwości alkoholu, narkotyków oraz zagrożeń płynących z uzależnień behawioralnych (w ramach profilaktyki uniwersalnej oraz promocji zdrowego stylu życia)	Liczba zorganizowanych zawodów profilaktyczno-sportowych	UMiG, GKRPA, NGO, placówki oświatowe
4.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych oraz zagrożeń wynikających z uzależnień behawioralnych, ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE i IPiN	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	
5.	Rozwijanie i promowanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe, MGBP, GOK, GOS, PWD, NGO
		Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego	
6.	Organizacja wypoczynku letniego/zimowego dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożonych uzależnieniami, realizującego program profilaktyczny,	Liczba zorganizowanych wyjazdów	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe
		Liczba uczestników	

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	psychologiczny lub socjoterapeutyczny		
7.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień, w tym behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka	Liczba zorganizowanych warsztatów	UMiG, GKRPA, placówki oświatowe
8.	Zakup i dystrybucja materiałów edukacyjnych, informatycznych i profilaktycznych dotyczących tematyki uzależnień i promowania zdrowych nawyków	Nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych	UMiG, MGOPS, GKRPA, KPP, SM, ZI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PWD
9.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi, narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym	Liczba kampanii, w których uczestniczyło Miasto i Gmina	UMiG, MGOPS, GKRPA, ZI, KPP, SM, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, MGBP, GOK, GOS, PWD

Cel II

Rozwijanie kompleksowego systemu wsparcia dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz osób dotkniętych przemocą domową, poprzez zapewnienie dostępu do terapii, programów rehabilitacyjnych, działań aktywizujących zawodowo oraz współpracę z instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi i innymi partnerami społecznymi.

Przewidywane rezultaty:

- ✓ **Zwiększenie dostępności specjalistycznej pomocy** dla osób uzależnionych i ich rodzin, w tym osób uwikłanych w problem przemocy domowej.
- ✓ **Poprawa skuteczności terapii i rehabilitacji** poprzez rozwój lokalnego systemu wsparcia.
- ✓ **Wzmocnienie współpracy** między instytucjami, organizacjami pozarządowymi i podmiotami trzeciego sektora w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.
- ✓ **Podniesienie jakości świadczonych usług pomocowych** poprzez lepsze wsparcie dla specjalistów i instytucji zajmujących się terapią i przeciwdziałaniem uzależnieniom i przemocy domowej.
- ✓ **Zwiększenie liczby osób** korzystających z programów terapeutycznych i rehabilitacyjnych.
- ✓ **Poprawa funkcjonowania społecznego i zawodowego osób wychodzących z uzależnień** dzięki kompleksowej pomocy i integracji ze środowiskiem lokalnym.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Kontynuowanie działalności Punków Konsultacyjnych	Liczba osób zgłaszających się do PK	UMiG, MGOPS, GKRPA
		Liczba pracowników PK	
2.	Wspieranie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba członków GKRPA	GKRPA
3.	Przeprowadzanie rozmów interwencyjno-motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych	Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA prowadzili rozmowy interwencyjno-motywujące	GKRPA

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
		do podjęcia leczenia odwykowego	
4.	Inicjowanie powstania grupy samopomocowej (AA) w celu wspierania osób uzależnionych w utrzymaniu abstynencji	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA)	UMiG, GKRPA, MGOPS, NGO
5.	Inicjowanie powstania grupy samopomocowej dla osób współuzależnionych (AI-Anon)	Liczba funkcjonujących grup samopomocowych dla osób współuzależnionych (AI-Anon)	UMiG, GKRPA, MGOPS, NGO
6.	Zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w zakresie uzależnienia od alkoholu w celu orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego	GKRPA
		Liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	
7.	Kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia w zakładzie lecznictwa odwykowego wobec osoby uzależnionej, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów I instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia oraz występowanie członków GKRPA w charakterze strony oraz oskarżyciela posiłkowego przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe	Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia obowiązku leczenia odwykowego	GKRPA
8.	Wszczynanie przez członków GKRPA procedury „Niebieskie Karty” i przekazywanie ich do ZI	Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”	GKRPA
9.	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa terapeutycznego, psychologicznego oraz prawnego	Liczba osób objętych konsultacjami/poradnictwem	UMiG, MGOPS, GKRPA, PK, NGO, placówki ochrony zdrowia
		Liczba udzielonych konsultacji/porad	

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
	osobom uzależnionym od alkoholu oraz członkom ich rodzin		
10.	Udzielanie psychologicznego i terapeutycznego wsparcia dzieciom wychowującym się w rodzinach dotkniętych uzależnieniami i przemocą domową	Liczba dzieci objętych wsparciem	Placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PPP, NGO
11.	Kontynuowanie i rozwój działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, a także wdrażanie działań integracyjnych i socjoterapeutycznych, a w razie potrzeby – inicjowanie powstawania kolejnych placówek.	Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego	UMiG, MGOPS, NGO
		Liczba dzieci objętych opieką	
12.	Zwiększanie skuteczności działań skierowanych do beneficjentów pomocy społecznej dotkniętych uzależnieniem, poprzez uwzględnienie w pracy socjalnej kontraktów socjalnych	Liczba osób, z którymi zawarto kontrakt socjalny	MGOPS

Cel III

Prowadzenie regularnych badań i analiz dotyczących skali charakteru uzależnień na obszarze Miasta i Gminy, rozpoznawanie grup i środowisk szczególnie narażonych na ten problem oraz podejmowanie działań wspierających ich integrację społeczną i przeciwdziałających wykluczeniu, przy równoczesnym rozwijaniu kompetencji osób zaangażowanych w profilaktykę i terapię uzależnień poprzez systematyczne szkolenia i doskonalenie zawodowe.

Przewidywane rezultaty:

- ✓ Uzyskanie rzetelnych danych na temat skali i dynamiki problemu uzależnień w Mieście i Gminie dzięki systematycznej diagnozie i monitorowaniu sytuacji.
- ✓ Identyfikacja grup szczególnie narażonych na uzależnienia oraz dostosowanie działań profilaktycznych do ich potrzeb.
- ✓ Efektywniejsze planowanie i realizacja działań profilaktycznych oraz interwencyjnych w obszarze uzależnień.
- ✓ Zmniejszenie skali wykluczenia społecznego poprzez skuteczniejsze wsparcie osób dotkniętych problemem uzależnień.
- ✓ Lepsza integracja lokalnej społeczności poprzez działania wspierające osoby zagrożone marginalizacją.
- ✓ Podniesienie kompetencji specjalistów zajmujących się profilaktyką i leczeniem uzależnień, co przełoży się na wyższą jakość świadczonych usług.
- ✓ Wzrost skuteczności lokalnych programów wsparcia i terapii dzięki bieżącej analizie sytuacji i dostosowywaniu strategii działania.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Regularne monitorowanie problemu uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych w Mieście i Gminie, w tym opracowanie diagnoz problemów społecznych wśród uczniów oraz dorosłych mieszkańców	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej	UMiG, GKRPA, ZI, PK, MGOPS, KPP, SM, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, NGO
		Liczba prowadzonych statystyk związanych z problemem uzależnień w Mieście i Gminie	
2.	Powadzenie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców i właścicieli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba przeprowadzonych szkoleń	UMiG, GKRPA
3.	Kreowanie polityki antyalkoholowej w Mieście i Gminie, np. poprzez ograniczenia nocnej sprzedaży alkoholu oraz zmniejszenie liczby punktów sprzedaży napojów alkoholowych	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	UMiG, GKRPA
		Liczba mieszkańców przypadających na 1 punkt sprzedaży alkoholu	
4.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom, w tym członków GKRPA	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej	UMiG, GKRPA, KPP, SM, ZI, MGOPS, PK, PWD, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia
5.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	Liczba uczestników szkoleń	UMiG, GKRPA
		Liczba przeprowadzonych kontroli	

REALIZACJA PROGRAMU

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec jest Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grójcu.
2. Za realizację Programu od strony finansowej i merytorycznej odpowiada Burmistrz Miasta i Gminy Grójec.
3. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta i Gminy Grójec będzie realizowany w latach 2026-2029.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców Miasta i Gminy z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i zmagających się z uzależnieniami behawioralnymi, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych, dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji oraz organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

ZEZWOLENIA NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia poza miejscem oraz w miejscu sprzedaży może odbywać się tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez Burmistrza Miasta i Gminy Grójec.

1. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych poza miejscem sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi¹⁶:
 - 60– o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 60– o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 60 – o zawartości powyżej 18% alkoholu.
2. Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w miejscu sprzedaży, określona przez Radę Miejską, wynosi¹⁷:
 - 60– o zawartości do 4,5% alkoholu oraz na piwo,
 - 20– o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),
 - 20– o zawartości powyżej 18% alkoholu.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

¹⁶ Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za 2024 rok.

¹⁷Tamże

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec są dochody własne Miasta i Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, a także z opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającego 300 ml.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przysługuje wynagrodzenie w wysokości 1600 zł brutto miesięcznie płatne do końca miesiąca.
2. Wykonanie zadań jest potwierdzone podpisaną co miesiąc listą obecności przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
3. Wskazany przez Przewodniczącego Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii, Sekretarzowi - osobie prowadzącej obsługę administracyjno-biurową przysługuje dodatkowe wynagrodzenie po 500 zł brutto miesięcznie płatne do końca miesiąca.

W przypadku nie wykorzystania w danym roku środków budżetowych przeznaczonych na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów

Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przechodzą one do realizacji na rok następny.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii przygotowuje Pełnomocnik Burmistrza Gminy i Miasta Grójec ds. Uzależnień i przedkłada Burmistrzowi do 31 stycznia następnego roku.

Dopuszcza się przesunięcia wydatków między poszczególnymi pozycjami w ramach zatwierdzonego Gminnego Programu Profilaktyki oraz Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Dagmara Biedrzycka
Pełnomocnik Burmistrza Gminy i Miasta
Grójec ds. Uzależnień

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Programu opierają się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy wybrać co najmniej jedną z niżej wskazanych zróżnicowanych metod pomiaru, tj.:

- analizę dokumentów,
- badanie ankietowe adresatów Programu,
- badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) **kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy wdrażanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2026-2029 dla Miasta i Gminy Grójec, we współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędem Miasta i Gminy oraz innymi jednostkami i podmiotami działającymi na terenie Miasta i Gminy Grójec sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Miejskiej w terminie do 31 stycznia roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, które następnie przekaże do Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

BIBLIOGRAFIA

1. <https://bdl.stat.gov.pl>.
2. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za lata 2022-2024.
3. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2022-2024.
4. Sprawozdanie z działalności Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grójcu za 2024 rok.
5. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.
7. Raport o stanie Miasta i Gminy Grójec za 2024 rok.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Miasta i Gminy Grójec w latach 2022-2024.	21
Rysunek 2. Wartość sprzedanego alkoholu na 1 dorosłego mieszkańca Miasta i Gminy Grójec na przestrzeni lat 2022-2024	21
Rysunek 3. Płeć: N=468.....	23
Rysunek 4. Płeć: N=196.....	34

Spis tabel

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grójcu wobec osób uzależnionych w latach 2022-2024.....	17
Tabela 2. Liczba osób dotkniętych problemem przemocy domowej, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2022-2024	17
Tabela 3. Liczba osób, którym udzielono porad w Punktach Konsultacyjnych w latach 2022-2024	18
Tabela 4. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=113	25
Tabela 5. Jak często zażywałeś/aś narkotyki/dopalacze w ciągu ostatnich 30 dni? N=26	27
Tabela 6. Jakie były to substancje? N=26.....	27
Tabela 7. Czy zdarzyło Ci się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu np. przed rodzicami? N=460.....	30
Tabela 8. W jakie gry, w których wygraną/przegraną były pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=263	32
Tabela 9. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu.....	37
Tabela 10. Czy kiedykolwiek grał/a Pan/i w gry, w których wygraną były pieniądze, aby rozwiązać finansowe trudności lub poprawić swoją sytuację ekonomiczną? N=40	38
Tabela 11. Ile razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i stracić kontrolę nad ilością spożywanego alkoholu (tzn. upić się)? N=168.....	41
Tabela 12. Czy w ciągu ostatnich 30 dni zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem mechanicznym po spożyciu alkoholu? N=169	42
Tabela 13. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne Pan/i zażywał/a? N=5	44
Tabela 14. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto nadużywa alkoholu, narkotyków lub w sposób zdecydowanie nadmierny podejmuje się pewnych czynności (np. zakupy, korzystanie z Internetu i/lub urządzeń elektrycznych, uprawianie sportu, praca, oglądanie treści pornograficznych itp.) N=196.....	45

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu alkoholizmu i narkomanii na przestrzeni lat 2022-2024	15
Wykres 2. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w Mieście i Gminie Grójec	22
Wykres 3. Wiek: N=468	24
Wykres 4. Klasa: N=468.....	24
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=468.....	25
Wykres 6. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się: N=468.....	26
Wykres 7. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=468.....	26
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy oraz e-papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=468	29
Wykres 9. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu? N=468.....	30
Wykres 10. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry, w których można było wygrać/przegrać pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=468.....	31
Wykres 11. Które z poniższych odpowiedzi Twoim zdaniem można zaliczyć do zaburzeń odżywiania? N=468.....	33
Wykres 12. Wiek: N=196	35
Wykres 13. Wykształcenie: N=196.....	35
Wykres 14. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystaniu z urządzeń elektronicznych i/lub Internetu (np. komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier) w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=196	36
Wykres 15. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy grał/a Pan/i w gry, w których wygraną/ przegraną były pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=196	37
Wykres 16. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń: N=196.....	39
Wykres 17. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=196.....	41
Wykres 18. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma negatywny wpływ na rozwój dziecka? N=196	42
Wykres 18. Jak często pali Pan/i papierosy i e-papierosy? N=196	43
Wykres 20. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia) N=196.....	44
Wykres 21. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości, gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze? N=196.....	46